Український математичний вісник
Том 7 (**2010**), № 1, 1 – 38

Характеризація розв'язків одного класу ультрапараболічних рівнянь типу Колмогорова

Степан Д. Івасишен, Василь В. Лаюк

Анотація. Для одного класу ультрапараболічних рівнянь типу Колмогорова доведено теореми про коректну розв'язність та інтегральне зображення розв'язків задачі Коші, початкові дані в якій належать до спеціальних вагових просторів функцій та узагальнених борельових мір. На основі цих теорем одержано повну характеризацію відповідних класів розв'язків розглянутих рівнянь.

2000 MSC. 35K65, 35K70.

Ключові слова та фрази. Ультрапараболічне рівняння, задача Коші, інтеграл Пуассона, об'ємний потенціал, коректна розв'язність, характеризація розв'язків.

Вступ

У статті розглядається один клас вироджених параболічних рівнянь другого порядку, який є узагальненням класичного рівняння дифузії з інерцією А. М. Колмогорова і є підкласом ультрапараболічних рівнянь. Цей клас характеризується деякою сталою матрицею B, елементи якої входять у коефіцієнти молодших членів рівняння. Коли матриця B має найпростіший вигляд, то розглядуваний клас є класом $\mathbf{E_{22}}$ з праці [1]. У працях [2–21] вивчаються, взагалі кажучи, ширші класи рівнянь з матрицею B загальнішого вигляду. Одержані в нашій статті результати є новими як для рівнянь із класу $\mathbf{E_{22}}$, так і для рівнянь із [2–21], якщо матриця B має такий самий вигляд, як у нас.

Мотивацію вивчення ультрапараболічних рівнянь типу Колмогорова можна знайти в [1–21].

Доведені тут теореми були анонсовані в праці [22]. У доведеннях істотно використовуються результати цієї праці, які стосуються фундаментального розв'язку задачі Коші (ФРЗК).

Стаття надійшла в редакцію 28.12.2009

ISSN 1810 – 3200.

1. Рівняння, припущення, необхідні відомості про ФРЗК

Вважатимемо, що n-вимірна просторова змінна x складається з n_1-вимірної змінної $x_1 := (x_{11}, \ldots, x_{1n_1})$, n_2-вимірної змінної $x_2 := (x_{21}, \ldots, x_{2n_2})$ і n_3-вимірної змінної $x_3 := (x_{31}, \ldots, x_{3n_3})$, тобто $x := (x_1, x_2, x_3)$. Тут n_1, n_2 і n_3 — такі натуральні числа, що $n_1 \geq n_2 \geq n_3$ і $n_1 + n_2 + n_3 = n$. Далі T — задане додатне число, $\Pi_{(0,T]} := \{(t,x) | \, t \in (0,T], x \in \mathbb{R}^n\}$, $\Pi_{[0,T]} := \{(t,x) | \, t \in [0,T], x \in \mathbb{R}^n\}$.

Розглянемо рівняння вигляду

$$L(t,x,\partial_t,\partial_x)u(t,x) := (S_B - A(t,x,\partial_{x_1}))u(t,x) = f(t,x), \qquad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}, \quad (1.1)$$

де

$$S_B := \partial_t - (x, BD_x) := \partial_t - \sum_{j=1}^{n_2} \Big(\sum_{s=1}^{n_1} b^1_{sj} x_{1s} \Big) \partial_{x_{2j}} - \sum_{j=1}^{n_3} \Big(\sum_{s=1}^{n_2} b^2_{sj} x_{2s} \Big) \partial_{x_{3j}}, \quad (1.2)$$

$$A(t,x,\partial_{x_1}) := \sum_{j,s=1}^{n_1} a_{js}(t,x) \partial_{x_{1j}} \partial_{x_{1s}} + \sum_{j=1}^{n_1} a_j(t,x) \partial_{x_{1j}} + a_0(t,x), \quad (1.3)$$

B — матриця розміру $n \times n$, яка має вигляд

$$B := \begin{pmatrix} O & B^1 & O \\ O & O & B^2 \\ O & O & O \end{pmatrix}, \quad (1.4)$$

B^1, B^2 — матриці, складені відповідно з дійсних чисел b^1_{sj}, $s \in \{1, \ldots, n_1\}$, $j \in \{1, \ldots, n_2\}$, b^2_{sj}, $s \in \{1, \ldots, n_2\}$, $j \in \{1, \ldots, n_3\}$, O — нульові матриці відповідних розмірів, $D_x := \mathrm{col}(\partial_{x_{11}}, \ldots, \partial_{x_{1n_1}}, \partial_{x_{21}}, \ldots, \partial_{x_{2n_2}}, \partial_{x_{31}}, \ldots, \partial_{x_{3n_3}})$, $(\cdot, \cdot)$ — скалярний добуток в $\mathbb{R}^n$.

Для рівняння (1.1) будемо припускати виконаними такі умови:

$\boldsymbol{\alpha_1}$) матриця (1.4), в якій блоки B^1 і B^2 записані відповідно у вигляді $\begin{pmatrix} B^1_1 \\ B^1_2 \end{pmatrix}$ і $\begin{pmatrix} B^2_1 \\ B^2_2 \end{pmatrix}$, де B^1_1, B^1_2, B^2_1 і B^2_2 — матриці відповідно розмірів $n_2 \times n_2$, $(n_1 - n_2) \times n_2$, $n_3 \times n_3$ і $(n_2 - n_3) \times n_3$, задовольняє умови $\det B^j_1 \neq 0$, $j \in \{1, 2\}$;

$\boldsymbol{\alpha_2}$) існує така стала $\delta > 0$, що для кожної точки $(t,x) \in \Pi_{[0,T]}$ і $\sigma_1 := (\sigma_{11}, \ldots, \sigma_{1n_1}) \in \mathbb{R}^{n_1}$ справджується нерівність

$$\mathrm{Re} \sum_{j,s=1}^{n_1} a_{js}(t,x) \sigma_{1j} \sigma_{1s} \geq \delta |\sigma_1|^2.$$

Припущення щодо гладкості коефіцієнтів диференціального виразу A, які зробимо нижче, гарантують лише існування розв'язків рівняння (1.1) у певному послабленому сенсі. Наведемо відповідні означення.

Означення 1.1. *Функція u називається диференційовною за Лі в точці (t,x) відносно векторного поля, заданого диференціальним виразом (1.2), якщо існує скінченна границя*

$$(S_B^L u)(t,x) := \lim_{h\to 0} \frac{1}{h}(u(\gamma(t,x,h)) - u(\gamma(t,x,0))),$$

де $\gamma(t,x,h) := (t-h,(e^{hB'}x')')$, $h\in\mathbb{R}^n$, — інтегральна крива заданого векторного поля, яка проходить через точку (t,x) (тут і далі штрих означає транспонування матриці). Границя $(S_B^L u)(t,x)$ називається похідною Лі від функції u в точці (t,x) відносно заданого векторного поля.

Зауважимо, що якщо існують похідні $\partial_t u$, $\partial_{x_{2j}} u$ і $\partial_{x_{3j}} u$ в точці (t,x), то $(S_B^L u)(t,x) = (S_B u)(t,x)$.

Означення 1.2. *Функцію u називатимемо L-розв'язком рівняння (1.1) в $\Pi_{(0,T]}$, якщо існують у $\Pi_{(0,T]}$ неперервні похідна Лі $S_B^L u$ та звичайні похідні $\partial_{x_{1j}} u$ і $\partial_{x_{1j}}\partial_{x_{1s}} u$, $\{j,s\}\subset\{1,\ldots,n_1\}$, і в кожній точці $(t,x)\in\Pi_{(0,T]}$ задовольняється рівняння*

$$(S_B^L - A(t,x,\partial_{x_1}))u(t,x) = f(t,x).$$

Надалі під розв'язками рівняння (1.1) розумітимемо L-розв'язки, а під виразом $S_B u$ — похідну Лі $S_B^L u$.

Використовуючи структуру матриці B, описану в умові $\boldsymbol{\alpha_1}$, легко переконатись, що

$$(e^{hB'}x')' = X(h) := (X_1(h), X_2(h), X_3(h)),$$

$$X_s(h) := (X_{s1}(h),\ldots,X_{sn_s}(h)), \quad s\in\{1,2,3\},$$

$$X_{1j}(h) := x_{1j}, \quad j\in\{1,\ldots,n_1\},$$

$$X_{2j}(h) := x_{2j} + h\sum_{k=1}^{n_1} b_{kj}^1 x_{1k},\ j\in\{1,\ldots,n_2\},$$

$$X_{3j}(h) := x_{3j} + h\sum_{s=1}^{n_2} b_{sj}^2 x_{2s} + \frac{h^2}{2}\sum_{k=1}^{n_1}\sum_{s=1}^{n_2} b_{sj}^2 b_{ks}^1 x_{1k}, \quad j\in\{1,\ldots,n_3\},$$

$$\gamma(t,x,h) = (t-h, X(h)), \quad h\in\mathbb{R}. \tag{1.5}$$

Зауважимо, що крім точки $X(h)$ будемо використовувати інші аналогічні точки, побудовані не за змінною x, а за іншими змінними (наприклад, точка $\Xi(h)$, яка побудована за змінною ξ).

Щоб сформулювати наступні припущення щодо коефіцієнтів виразу (1.3) введемо поняття гельдерових функцій.

Означення 1.3. *Функцію $f(t,x)$, $(t,x) \in \Pi_{[0,T]}$, називатимемо B-гельдеровою з показником $\alpha \in (0,1]$ в $\Pi_{[0,T]}$, якщо існує така стала $H > 0$, що для будь-яких $\{(t,x),(\tau,\xi)\} \subset \Pi_{[0,T]}$ виконується нерівність*

$$|f(t,x) - f(\tau,\xi)| \leq H\,(d(t,X(t-\tau);\tau,\xi))^{\alpha}\,,$$

де

$$d(x,\xi) := \sum_{s=1}^{3} |x_s - \xi_s|^{1/(2s-1)}, \quad d(t,x;\tau,\xi) := |t-\tau|^{1/2} + d(x,\xi) \ - \tag{1.6}$$

спеціальні відстані відповідно між точками x і ξ та (t,x) і (τ,ξ).

Крім умов $\boldsymbol{\alpha_1}$ і $\boldsymbol{\alpha_2}$ використовуватимемо ще такі умови:

$\boldsymbol{\alpha_3}$) коефіцієнти виразу $A(t,x,\partial_{x_1})$ — обмежені та B-гельдерові з показником $\alpha \in (0,1)$ в $\Pi_{[0,T]}$;

$\boldsymbol{\alpha_4}$) коефіцієнти виразу $A(t,x,\partial_{x_1})$ мають обмежені та B-гельдерові з показником $\alpha \in (0,1)$ в $\Pi_{[0,T]}$ похідні того самого вигляду, при яких вони стоять.

Якщо виконуються умови $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_3}$, то згідно з [22] для рівняння (1.1) існує ФРЗК Z, для якого справджуються оцінки

$$\begin{gathered}|\partial_{x_1}^{k_1} Z(t,x;\tau,\xi)| \leq C(t-\tau)^{-M-|k_1|/2} E_c(t,x;\tau,\xi),\\ k_1 := (k_{11},\ldots,k_{1n_1}) \in \mathbb{Z}_+^{n_1}, \quad |k_1| := k_{11} + \cdots + k_{1n_1} \leq 2,\end{gathered} \tag{1.7}$$

$$|S_B Z(t,x;\tau,\xi)| \leq C(t-\tau)^{-M-1} E_c(t,x;\tau,\xi), \tag{1.8}$$

$$\left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} \partial_{x_1}^{k_1} Z(t,x;\tau,\xi)\,d\xi \right| \leq C(t-\tau)^{-1+\alpha/2}, \quad |k_1| = 2, \tag{1.9}$$

$$\left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} SZ(t,x;\tau,\xi)\,d\xi \right| \leq C(t-\tau)^{-1+\alpha/2}, \tag{1.10}$$

в яких $M := (n_1 + 3n_2 + 5n_3)/2$,

$$E_c(t,x;\tau,\xi) := \exp\Big\{ -c\sum_{s=1}^{3} (t-\tau)^{1-2s} |X_s(t-\tau) - \xi_s|^2 \Big\},$$

$0 \leq \tau < t \leq T$, $\{x, \xi\} \subset \mathbb{R}^n$, C і c — додатні сталі.

За додаткової умови $\boldsymbol{\alpha_4}$ для Z виконується формула згортки

$$Z(t, x; \tau, \xi) = \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; \lambda, y) Z(\lambda, y; \tau, \xi)\, dy,$$
$$0 \leq \tau < \gamma < t \leq T, \quad \{x, \xi\} \subset \mathbb{R}^n, \quad (1.11)$$

і ФРЗК Z є нормальним, тобто функція

$$Z^*(\tau, \xi; t, x) := \overline{Z(t, x; \tau, \xi)}, \quad 0 \leq \tau < t \leq T, \quad \{x, \xi\} \subset \mathbb{R}^n, \qquad (1.12)$$

(тут і далі риска зверху означає комплексне спряження) є ФРЗК для спряженого до (1.1) рівняння

$$L^*(\tau, \xi, \partial_\tau, \partial_\xi) v := S_B^* v - \sum_{j,s=1}^{n_1} \partial_{\xi_{1j}} \partial_{\xi_{1s}} (\overline{a_{js}(\tau, \xi)} v)$$
$$+ \sum_{j=1}^{n_1} \partial_{\xi_{1j}} (a_j(\tau, \xi) v) - a_0(\tau, \xi) v = g(\tau, \xi), \quad (\tau, \xi) \in \Pi_{[0,T)}, \quad (1.13)$$

в якому

$$S_B^* := -\partial_\tau + \sum_{j=1}^{n_2} \Bigg(\sum_{s=1}^{n_1} b_{sj}^1 \xi_{1s} \Bigg) \partial_{\xi_{2j}} + \sum_{j=1}^{n_3} \Bigg(\sum_{s=1}^{n_2} b_{sj}^2 \xi_{2s} \Bigg) \partial_{\xi_{3j}}$$

або похідна Лі відносно векторного поля, заданого цим виразом.

2. Формулювання основних результатів

Наведені вище результати про ФРЗК дозволяють дослідити властивості відповідних потенціалів і на їх основі довести для рівняння (1.1) теореми про коректну розв'язність задачі Коші та інтегральне зображення розв'язків.

ФРЗК Z породжує інтеграл Пуассона функції φ

$$(P\varphi)(t, x) := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi) \varphi(\xi)\, d\xi, \quad (t, x) \in \Pi_{(0,T]}, \qquad (2.1)$$

інтеграл Пуассона узагальненої борельової міри μ

$$(P_0\mu)(t, x) := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi)\, d\mu(\xi), \quad (t, x) \in \Pi_{(0,T]}, \qquad (2.2)$$

та об'ємний потенціал густини f

$$(Vf)(t,x) := \int_0^t d\tau \int_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;\tau,\xi) f(\tau,\xi)\, d\xi, \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}. \qquad (2.3)$$

Оскільки при $|x| \to \infty$ функція Z прямує до нуля, то густини потенціалів (2.1)–(2.3) можуть відповідно зростати. При цьому самі потенціали, а отже, і розв'язки можуть експоненціально зростати при $|x| \to \infty$. Як відомо з [1] в аналогічних випадках, порядки такого зростання визначаються порядками рівнянь, а типи зростання описуються спеціальними функціями від t. За аналогією з [1] для рівняння (1.1) означимо відповідні набори функцій $\vec{k}(t,\vec{a}) := (k_1(t,a_1), k_2(t,a_2), k_3(t,a_3))$ і $\vec{l}(t) := (l_1(t), l_2(t), l_3(t))$, $t \in [0,T]$, формулами

$$k_s(t,a_s) := c_0 a_s (c_0 - a_s t^{2s-1})^{-1}, \quad s \in \{1,2,3\};$$

$$l_1(t) := k_1(t,a_1) + 2t^2 \|B^1\|^2 k_2(t,a_2) + t^4 (\|B^1\| \|B^2\|)^2 k_3(t,a_3),$$

$$l_2(t) := 2k_2(t,a_2) + 4t^2 \|B^2\|^2 k_3(t,a_3), \quad l_3(t) := 4k_3(t,a_3),$$

де $c_0 \in (0,c)$, c — стала з оцінок (1.7) і (1.8), $\vec{a} := (a_1,a_2,a_3)$ — набір таких невід'ємних чисел, що $T < \min_{s\in\{1,2,3\}} (c_0/a_s)^{1/(2s-1)}$, $\|B^1\|$ і $\|B^2\|$ — норми відповідно матриць B^1 і B^2.

Запровадимо позначання

$$\left.\begin{aligned} \Phi_r(t,x) &:= \exp\left\{ r \sum_{s=1}^{3} k_s(t,a_s) |X_s(t)|^2 \right\}, \\ \Psi_r(t,x) &:= \exp\left\{ r \sum_{s=1}^{3} l_s(t) |x_3|^2 \right\}, \end{aligned}\right\} \quad r \in \mathbb{R}.$$

Зауважимо, що

$$\begin{gathered} \vec{k}(0,\vec{a}) = \vec{a}, \quad k_s(t,a_s) \ge a_s, \quad s \in \{1,2,3\}; \\ \left.\begin{aligned} k_1(t-\tau, k_1(\tau,a_1)) &= k_1(t,a_1), \\ k_s(t-\tau, k_s(\tau,a_s)) &\le k_s(t,a_s), \end{aligned}\right. \quad s \in \{2,3\}, \\ 0 \le \tau \le t \le T, \end{gathered} \qquad (2.4)$$

а також справджується нерівність

$$E_{c_0}(t,x;\tau,\xi)\Phi_1(\tau,\xi) \le \Phi_1(t,x), \quad 0 \le \tau < t \le T, \quad \{x,\xi\} \in \mathbb{R}^n. \qquad (2.5)$$

Використовуючи означення точок $X_s(t)$, $s \in \{1,2,3\}$, з (1.5) та нерівності $|a+b|^2 \le 2(|a|^2+|b|^2)$, $|a+b+c|^2 \le 4(|a|^2+|b|^2+|c|^2)$, $\{a,b,c\} \in \mathbb{R}^m$, маємо

$$
\begin{aligned}
|X_2(t)|^2 = \big|x_2 + t((B^1)'{x_1}')'\big|^2 \\
\le 2\big(\,|x_2|^2 + t^2|((B^1)'{x_1}')'|^2\big) \\
\le 2\big(\,|x_2|^2 + t^2||B^1||^2|x_1|^2\big),
\end{aligned}
$$

$$
\begin{aligned}
|X_3(t)|^2 &= \left|x_3 + t((B^2)'{x_2}')' + \frac{1}{2}\,t^2[(B^2)'(B^1)'{x_1}']'\right|^2 \\
&\le 4\left(|x_3|^2 + |t((B^2)'{x_2}')'|^2 + \left|\frac{1}{2}t^2((B^2)'(B^1)'{x_1}')'\right|^2\right) \\
&\le 4\left(|x_3|^2 + t^2\|B^2\|^2|x_2|^2 + 2^{-2}t^4\|B^1\|^2\|B^2\|^2|x_1|^2\right). \qquad (2.6)
\end{aligned}
$$

Тому

$$
\Psi_{-1}(t,x) \le \Phi_{-1}(t,x), \quad (t,x) \in \Pi_{[0,T]}. \qquad (2.7)
$$

Нехай $p \in [1,\infty]$ і $u(t,x)$, $(t,x) \in \Pi_{[0,T]}$, — задана комплекснозначна функція, вимірна за x при будь-якому $t \in [0,T]$. Для кожного $t \in [0,T]$ означимо норми

$$
\|u(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} := \|u(t,\cdot)\Phi_{-1}(t,\cdot)\|_{L_p(\mathbb{R}^n)},
$$

$$
\|u(t,\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} := \|u(t,\cdot)\Psi_{-1}(t,\cdot)\|_{L_p(\mathbb{R}^n)}.
$$

Використовуватимемо такі простори:
$L_p^{\vec{k}(t,\vec{a})}$, $t \in [0,T]$, $p \in [1,\infty]$, — простори вимірних функцій $\varphi : \mathbb{R}^n \to \mathbb{C}$, для яких є скінченними норми $\|\varphi\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})}$; $L_p^{\vec{a}} := L_p^{\vec{k}(0,\vec{a})}$;
$M^{\vec{a}}$ — простір зліченно адитивних функцій $\mu : \mathcal{B} \to \mathbb{C}$ (узагальнених борельових мір в $\mathbb{R}^n$), які задовольняють умову

$$
\|\mu\|^{\vec{a}} := \int\limits_{\mathbb{R}^n} \Phi_{-1}(0,x)\, d|\mu|(x) < \infty,
$$

де $\mathcal{B}$ — σ-алгебра борельових множин в $\mathbb{R}^n$, а $|\mu|$ — повна варіація μ;
$L_1^{-\vec{l}(T)}$ — простір вимірних функцій $\psi : \mathbb{R}^n \to \mathbb{C}$ зі скінченною нормою

$$
\|\psi\|_1^{-\vec{l}(T)} := \|\psi(\cdot)\Psi_1(T,\cdot)\|_{L_1(\mathbb{R}^n)};
$$

$C_0^{-\vec{l}(T)}$ — простір таких неперервних функцій $\psi : \mathbb{R}^n \to \mathbb{C}$, що $|\psi(x)| \times \Psi_1(T,x) \to 0$ при $|x| \to \infty$; для $\psi \in C_0^{-\vec{l}(T)}$ покладемо $\|\psi\|_\infty^{-\vec{l}(T)} := \sup_{x\in\mathbb{R}^n}(|\psi(x)|\Psi_1(T,x))$.

Зауважимо, що з (2.5) випливає нерівність

$$\|u(t,\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} \le \|u(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})}, \quad t \in [0,T], \quad p \in [1,\infty]. \tag{2.8}$$

а оскільки $l_1(t) \ge a_1$, $l_s(t) > a_s$, $s \in \{2,3\}$, $t \in [0,T]$, то для $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$ маємо

$$\|\varphi\|_p^{\vec{l}(t)} \le \|\varphi\|_p^{\vec{a}}, \quad t \in [0,T], \quad p \in [1,\infty]. \tag{2.9}$$

Сформулюємо основні теореми для рівняння (1.1). При цьому для його правої частини будемо використовувати умови

$\boldsymbol{\beta_p}$) функція $f : \Pi_{(0,T]} \to \mathbb{C}$ неперервна, локально гельдерова за x відносно відстані $d(x,\xi)$ із (1.5) рівномірно щодо t та для будь-якого $t \in (0,T]$ є скінченними величини $\|f(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})}$ і $F_p(t) := \int_0^t \|f(\tau,\cdot)\|_p^{\vec{k}(\tau,\vec{a})} d\tau$, $p \in [1,\infty]$.

Теорема 2.1. *Нехай виконуються умови $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_4}$. Тоді є правильними такі твердження:*

1) *для довільної функції $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$ та будь-якої функції f, яка задовольняє умову $\boldsymbol{\beta_p}$, $p \in [1,\infty]$, формула*

$$u(t,x) = (P\varphi)(t,x) + (Vf)(t,x), \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}, \tag{2.10}$$

де оператори P і V означено в (2.1) і (2.3), визначає єдиний розв'язок рівняння (1.1), для якого справджується оцінка

$$\|u(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C(\|\varphi\|_p^{\vec{a}} + F_p(t)), \quad t \in (0,T], \tag{2.11}$$

при $p \in [1,\infty)$ — співвідношення

$$\lim_{t\to 0} \|u(t,\cdot) - \varphi(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} = 0, \tag{2.12}$$

а при $p = \infty$ — співвідношення

$$\lim_{t\to 0} \int_{\mathbb{R}^n} \psi(x) u(t,x)\, dx = \int_{\mathbb{R}^n} \psi(x)\varphi(x)\, dx \tag{2.13}$$

для будь-якої функції $\psi \in L_1^{-\vec{l}(T)}$;

2) *для будь-якої узагальненої міри* $\mu \in M^{\vec{a}}$ *і функції* f, *що задовольняє умову* $\boldsymbol{\beta_1}$, *формулою*

$$u(t,x) = (P_0\mu)(t,x) + (Vf)(t,x), \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}, \tag{2.14}$$

де оператори P_0 *і* V *означено в* (2.2) *і* (2.3), *визначається єдиний розв'язок рівняння* (1.1), *для якого справджується оцінка*

$$\|u(t,\cdot)\|_1^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C(\|\mu\|^{\vec{a}} + F_1(t)), \quad t \in (0,T], \tag{2.15}$$

і співвідношення

$$\lim_{t\to 0} \int\limits_{\mathbb{R}^n} \psi(x)u(t,x)\,dx = \int\limits_{\mathbb{R}^n} \psi(x)\,d\mu(x) \tag{2.16}$$

для довільної функції $\psi \in C_0^{-\vec{l}(T)}$.

Наступна теорема є в певному сенсі оберненою до теореми 2.1.

Теорема 2.2. *Нехай для коефіцієнтів рівняння* (1.1) *виконуються умови* $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_4}$, *для його правої частини* f — *умова* $\boldsymbol{\beta_p}$, *а для його розв'язку* u, *визначеного в* $\Pi_{(0,T]}$, *справджується нерівність*

$$\|u(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C, \quad t \in (0,T], \tag{2.17_p}$$

з деякими сталими $C > 0$ *і* $p \in [1,\infty]$. *Тоді при* $p \in (1,\infty]$ *існує єдина функція* $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$, *а при* $p = 1$ — *єдина узагальнена міра* $\mu \in M^{\vec{a}}$ *такі, що розв'язок* u *зображується відповідно у вигляді* (2.10) *і* (2.14).

Наслідок 2.1. *З теорем* 2.1 *і* 2.2 *випливає, що за умов на коефіцієнти та праву частину* f *рівняння* (1.1) *є правильними такі твердження:*

1) *простори* $L_p^{\vec{a}}$ *і* $M^{\vec{a}}$ *є множинами початкових значень розв'язків рівняння* (1.1) *тоді й тільки тоді, коли ці розв'язки задовольняють умову* (2.17_p) *при* $p \in (1,\infty]$ *і* $p = 1$ *відповідно;*

2) *для зображення розв'язків рівняння* (1.1) *у вигляді* (2.10) *чи* (2.14) *з* $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$ *і* $\mu \in M^{\vec{a}}$ *необхідно й досить, щоб виконувалась умова* (2.17_p);

3) *розв'язки рівняння* (1.1), *для яких виконується умова* (2.17_p), *задовольняють початкові умови при* $t = 0$ *в сенсі* (2.12), (2.13) *і* (2.16).

Наслідок 2.2. *Нехай $p \in [1,\infty]$, виконуються умови $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_4}$, U_p — клас усіх розв'язків рівняння (1.1) з $f = 0$, які належать до простору $L_p^{\vec{k}(t,\vec{a})}$ як функції x при кожному фіксованому $t \in (0,T]$ і для яких виконується умова (2.17_p). З теорем 2.1 і 2.2 і наслідку 2.1 випливає, що класи U_p, $p \in (1,\infty]$, і U_1 є множинами значень операторів P і P_0, визначених формулами (2.1) і (2.2) на відповідно просторах $L_p^{\vec{a}}$ і $M^{\vec{a}}$, причому ці оператори встановлюють відповідно гомеоморфізми $L_p^{\vec{a}} \leftrightarrow U_p$ і $M^{\vec{a}} \leftrightarrow U_1$.*

У наступних пунктах наведемо доведення теорем 1.1 і 1.2.

3. Властивості інтегралів Пуассона

Вивчимо властивості інтегралів (2.1) і (2.2). Припускатимемо, що виконуються умови $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_3}$.

Лема 3.1. *Якщо $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$, $p \in [1,\infty]$, то для функції $u_1 := P\varphi$ справджується оцінка*

$$\|u_1(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C\|\varphi\|_p^{\vec{a}}, \quad t \in (0,T]. \tag{3.1}$$

Доведення. Нехай спочатку $p = \infty$. На підставі оцінок (1.7) для $(t,x) \in \Pi_{(0,T]}$ маємо

$$\begin{aligned} |u_1(t,x)| &\le C \int\limits_{\mathbb{R}^n} |Z(t,x;0,\xi)||\varphi(\xi)|\, d\xi \\ &\le C \int\limits_{\mathbb{R}^n} t^{-M} E_c(t,x;0,\xi)(|\varphi(\xi)|\Phi_{-1}(0,\xi))\Phi_1(0,\xi)\, d\xi \\ &\le C\|\varphi\|_\infty^{\vec{a}} \int\limits_{\mathbb{R}^n} t^{-M} E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)(E_{c_0}(t,x;0,\xi)\Phi_1(0,\xi))\, d\xi. \end{aligned}$$

Використовуючи нерівність (2.5) і те, що для $t > 0$, $x \in \mathbb{R}^n$ і $\delta > 0$

$$\int\limits_{\mathbb{R}^n} t^{-M} E_\delta(t,x;0,\xi)\, d\xi = C, \tag{3.2}$$

одержуємо

$$|u_1(t,x)| \le C\|\varphi\|_\infty^{\vec{a}} \Phi_1(t,x), \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]},$$

звідки випливає оцінка (3.1) для $p = \infty$.

Розглянемо випадок, коли $p \in (1,\infty)$. За допомогою оцінок (1.7) і (2.5), а також нерівності Гельдера маємо

$$
\begin{aligned}
|u_1(t,x)| \le C \int\limits_{\mathbb{R}^n} (|\varphi(\xi)|\Phi_{-1}(0,\xi)) E_{(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi) \\
\times E_{(c+c_0)/2}(t,x;0,\xi)\Phi_1(0,\xi) t^{-M}\, d\xi \\
\le C \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} |\varphi(\xi)|^p \Phi_{-p}(0,\xi) E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi)\, d\xi \Bigg)^{1/p} \\
\times \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{p'(c+c_0)/2}(t,x;0,\xi)\Phi_{p'}(0,\xi)\, d\xi \Bigg)^{1/p'} t^{-M} \\
\le C \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} |\varphi(\xi)|^p \Phi_{-p}(0,\xi) E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi) t^{-M}\, d\xi \Bigg)^{1/p} \\
\times \Phi_1(t,x) \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{p'(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi) t^{-M}\, d\xi \Bigg)^{1/p'}, \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]},
\end{aligned}
$$

де число p' таке, що $1/p + 1/p' = 1$. На підставі рівності (3.2) та аналогічної рівності

$$
\int\limits_{\mathbb{R}^n} t^{-M} E_\delta(t,x;0,\xi)\, dx = C, \quad t>0, \quad \delta>0, \quad \xi \in \mathbb{R}^n, \tag{3.3}
$$

звідси одержуємо

$$
\begin{aligned}
&\|u_1(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \\
&\le C \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} |\varphi(\xi)|^p \Phi_{-p}(0,\xi) E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi) t^{-M}\, d\xi \Bigg) dx \Bigg)^{1/p} \\
&= C \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} |\varphi(\xi)|^p \Phi_{-p}(0,\xi) \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi) t^{-M}\, dx \Bigg) d\xi \Bigg)^{1/p} \\
&\qquad = C\|\varphi\|_p^{\vec{a}}, \quad t \in (0,T].
\end{aligned}
$$

Якщо $p=1$, то за допомогою нерівностей (1.7) і (2.5) маємо

$$
\begin{aligned}
&|u_1(t,x)| \\
&\le C \int\limits_{\mathbb{R}^n} |\varphi(\xi)|\Phi_{-1}(0,\xi) E_{c-c_0}(t,x;0,\xi) E_{c_0}(t,x;0,\xi)\Phi_1(0,\xi) t^{-M}\, d\xi
\end{aligned}
$$

$$\le C\Phi_1(t,x)\int\limits_{\mathbb{R}^n}|\varphi(\xi)|\Phi_{-1}(0,\xi)E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi,$$

$$(t,x)\in\Pi_{(0,T]},$$

звідки, враховуючи рівність (3.3), одержуємо для $t\in(0,T]$

$$\|u_1(t,\cdot)\|_1^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C\int\limits_{\mathbb{R}^n}|\varphi(\xi)|\Phi_{-1}(0,\xi)\Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n}E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,dx\Bigg)\,d\xi = C\|\varphi\|_1^{\vec{a}}.$$

□

З'ясуємо, в якому сенсі функція u_1 задовольняє початкову умову.

Лема 3.2. *Нехай $\varphi\in L_p^{\vec{a}}$, $p\in[1,\infty]$. Тоді при $p\in[1,\infty)$*

$$\lim_{t\to0}\|u_1(t,\cdot)-\varphi(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)}=0, \tag{3.4}$$

а при $p=\infty$ $u_1(t,\cdot)\underset{t\to0}{\to}\varphi$ слабко, тобто для будь-яких $\psi\in L_1^{-\vec{l}(T)}$ справджується співвідношення

$$\lim_{t\to0}\int\limits_{\mathbb{R}^n}\psi(x)u_1(t,x)\,dx=\int\limits_{\mathbb{R}^n}\psi(x)\varphi(x)\,dx. \tag{3.5}$$

Доведення. Нехай $p\in[1,\infty)$. Треба довести, що для довільного $\varepsilon>0$ існує $\delta\in(0,T)$ таке, що для будь-яких $t\in(0,\delta)$ справджується нерівність

$$\|(P\varphi)(t,\cdot)-\varphi(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)}<\varepsilon. \tag{3.6}$$

Для $R>0$ розглянемо функцію $\varphi^{(R)}$, що визначається рівностями

$$\varphi^{(R)}(x):=\begin{cases}\varphi(x), & x\in B_R,\\ 0, & x\in\mathbb{R}^n\setminus B_R,\end{cases}$$

де $B_R:=\{x\in\mathbb{R}^n\mid d(x,0)\le R\}$. Маємо

$$\|(P\varphi)(t,\cdot)-\varphi(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)}\le\|(P(\varphi-\varphi^{(R)}))(t,\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} + \|(P\varphi^{(R)})(t,\cdot)-\varphi^{(R)}(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)}+\|\varphi-\varphi^{(R)}\|_p^{\vec{l}(t)},\quad t\in(0,T]. \tag{3.7}$$

На підставі леми 3.1 справджується нерівність

$$\|(P(\varphi-\varphi^{(R)}))(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C\|\varphi-\varphi^{(R)}\|_p^{\vec{a}}, \quad t\in(0,T]. \tag{3.8}$$

Використовуючи нерівності (2.8), (2.9), (3.7) і (3.8), одержуємо

$$\|(P\varphi)(t,\cdot)-\varphi(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} \le (C+1)\|\varphi-\varphi^{(R)}\|_p^{\vec{a}} + \|(P\varphi^{(R)})(t,\cdot)-\varphi^{(R)}(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)}, \quad t\in(0,T].$$

Нехай $\varepsilon>0$ задане. Виберемо $R>0$ так, щоб

$$\|\varphi-\varphi^{(R)}\|_p^{\vec{a}} = \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_R} |\varphi(x)|^p\Phi_{-p}(0,x)\,dx\Bigg)^{1/p} < \varepsilon/(2(C+1)).$$

Оскільки

$$\|(P\varphi^{(R)})(t,\cdot)-\varphi^{(R)}(\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} \le \|(P\varphi^{(R)})(t,\cdot)-\varphi^{(R)}(\cdot)\|_{L_p(\mathbb{R}^n)} =: I^{1/p},$$

то для доведення (3.6) досить довести існування такого $\delta\in(0,T)$, що для будь-якого $t\in(0,\delta)$ виконується нерівність

$$I^{1/p} < \varepsilon/2. \tag{3.9}$$

Запишемо I у вигляді $I=I_1+I_2$, де

$$I_1 := \int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_{2R}} \Bigg|\int\limits_{B_R} Z(t,x;0,\xi)\varphi^{(R)}(\xi)\,d\xi\Bigg|^p dx,$$

$$I_2 := \int\limits_{B_{2R}} \Bigg|\int\limits_{B_R} Z(t,x;0,\xi)\varphi^{(R)}(\xi)\,d\xi - \varphi^{(R)}(x)\Bigg|^p dx.$$

При $p=1$ одержуємо

$$I_1 \le C\int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_{2R}} \Bigg(\int\limits_{B_R} |\varphi^{(R)}(\xi)|E_c(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)dx = C\int\limits_{B_R}|\varphi^{(R)}(\xi)|\Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_{2R}} E_c(t,x;0,\xi)t^{-M}\,dx\Bigg)d\xi. \tag{3.10}$$

Зауважимо, що існує число $\delta_0 \in (0,1)$ таке, що для будь-яких $t \in (0,\delta_0)$, $x \in \mathbb{R}^n \setminus B_{2R}$ і $\xi \in B_R$ справджується оцінка

$$\rho(t,x,\xi) := \sum_{s=1}^{3} t^{1-2s}|X_s(t)-\xi_s|^2 \geq t^{-1}(R/2)^2. \qquad (3.11)$$

Справді, для $t \in (0,1)$ маємо

$$\rho(t,x,\xi) \geq t^{-1}|X(t)-\xi|^2 \geq t^{-1}\big||X(t)|-|\xi|\,\big|^2. \qquad (3.12)$$

Далі, використовуючи позначення

$$\begin{aligned} Y(t) := \Bigg(&\underbrace{0,\dots,0}_{n_1}, -t\sum_{k=1}^{n_1} b^1_{k1}x_{1k}, \dots, -t\sum_{k=1}^{n_1} b^1_{kn_2}x_{1k}, \\ &-t\sum_{s=1}^{n_2} b^2_{s1}x_{2s} - 2^{-1}t^2\sum_{k=1}^{n_1}\sum_{s=1}^{n_2} b^2_{s1}b^1_{ks}x_{1k}, \dots, \\ &-t\sum_{s=1}^{n_2} b^2_{sn_3}x_{2s} - 2^{-1}t^2\sum_{k=1}^{n_1}\sum_{s=1}^{n_2} b^2_{sn_3}b^1_{ks}x_{1k}\Bigg), \end{aligned}$$

для $t \in (0,1)$ одержуємо

$$|X(t)| = |x - Y(t)| \geq \big||x| - |Y(t)|\,\big|, \qquad (3.13)$$

$$\begin{aligned} |Y(t)| \leq \Bigg(&t^2\sum_{j=1}^{n_2}\Bigg(\sum_{k=1}^{n_1}|b^1_{kj}||x_{1k}|\Bigg)^2 + t^2\sum_{j=1}^{n_3}\Bigg(\sum_{s=1}^{n_2}|b^2_{sj}||x_{2s}|\Bigg)^2 \\ &+ 4^{-1}t^4\sum_{j=1}^{n_3}\Bigg(\sum_{k=1}^{n_1}\sum_{s=1}^{n_2}|b^2_{sj}||b^1_{ks}||x_{1k}|\Bigg)^2\Bigg)^{1/2} \leq c_1 t|x|. \qquad (3.14) \end{aligned}$$

Нехай число $\delta_0 > 0$ таке, що $c_1\delta_0 \leq 1/4$, тоді з (3.14) для будь-яких $t \in (0,\delta_0)$ і $x \in \mathbb{R}^n \setminus B_{2R}$ випливає нерівність $|X(t)| \geq (3/4)|x| \geq 3R/2$, а тоді з (3.12) одержуємо (3.11).

З нерівності (3.10) за допомогою оцінки (3.11) і рівності (3.3) випливає, що

$$\begin{aligned} I_1 \leq C\exp\{c_1R^2t^{-1}\}\int_{\mathbb{R}^n}|\varphi^{(R)}(\xi)|\Bigg(\int_{\mathbb{R}^n} E_{c_0}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,dx\Bigg)d\xi \\ = C\|\varphi^{(R)}\|_{L_1(\mathbb{R}^n)}\exp\{-c_1R^2t^{-1}\}, \quad t \in (0,\delta_0), \quad (3.15) \end{aligned}$$

де $c_1 := (c - c_0)/4$.

При $p > 1$ за допомогою (1.7), (3.2), (3.12) і нерівності Гельдера для $t \in (0, \delta_0)$ і $x \in \mathbb{R}^n \setminus B_{2R}$ маємо

$$\begin{aligned}
&\left|\int\limits_{B_R} Z(t,x;0,\xi)\varphi^{(R)}(\xi)\,d\xi\right| \\
&\qquad\le C\Bigg(\int\limits_{B_R} |\varphi^{(R)}(\xi)|^p E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)^{1/p} \\
&\times\Bigg(\int\limits_{B_R} E_{p'(c+c_0)/2}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)^{1/p'} \le C\exp\{-c_1R^2t^{-1}/2\} \\
&\qquad\times\Bigg(\int\limits_{B_R} |\varphi^{(R)}(\xi)|^p E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)^{1/p} \\
&\times\Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{p'c_0}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)^{1/p'} = C\exp\{-c_1R^2t^{-1}/2\} \\
&\qquad\times\Bigg(\int\limits_{B_R} |\varphi^{(R)}(\xi)|^p E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)^{1/p},
\end{aligned}$$

звідки одержуємо

$$\begin{aligned}
I_1 &\le C\exp\{-pc_1R^2t^{-1}/2\} \\
&\quad\times\int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_{2R}}\Bigg(\int\limits_{B_R} |\varphi^{(R)}(\xi)|^p E_{p(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,d\xi\Bigg)dx \\
&\le C\|\varphi^{(R)}\|_{L_p(\mathbb{R}^n)}\exp\{-pc_1R^2t^{-1}/2\}, \quad t\in(0,\delta_0). \qquad (3.16)
\end{aligned}$$

Оцінимо I_2. Нехай $\varphi_h^{(R)}$ — середня функція для $\varphi^{(R)}$. Для неї (на підставі властивостей середніх функцій) справджується співвідношення

$$\|\varphi^{(R)} - \varphi_h^{(R)}\|_{L_p(\mathbb{R}^n)} \underset{h\to 0}{\longrightarrow} 0 \qquad (3.17)$$

і при фіксованому $h > 0$ рівномірно щодо $x \in B_{2R}$

$$\left|\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi_h^{(R)}(\xi)\,d\xi - \varphi_h^{(R)}(x)\right| \underset{t\to 0}{\to} 0. \qquad (3.18)$$

Маємо

$$I_2^{1/p} \le \left(\int\limits_{B_{2R}} \left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)(\varphi^{(R)}(\xi) - \varphi_h^{(R)}(\xi))\, d\xi \right|^p dx \right)^{1/p}$$

$$+ \left(\int\limits_{B_{2R}} \left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi_h^{(R)}(\xi)\, d\xi - \varphi_h^{(R)}(x) \right|^p dx \right)^{1/p}$$

$$+ \left(\int\limits_{B_{2R}} |\varphi_h^{(R)}(x) - \varphi^{(R)}(x)|^p\, dx \right)^{1/p}.$$

Повторивши для першого доданка оцінки, аналогічні до проведених при доведенні леми 1.1 (тільки без вагової функції), і використавши співвідношення (3.17) і (3.18), одержимо, що існує така стала $\delta_2 > 0$, що для будь-яких $t \in (0, \delta_2)$ виконується нерівність

$$I_2 < (1/2)(\varepsilon/2)^p. \tag{3.19}$$

З нерівностей (3.15) і (3.16) випливає існування такого $\delta_1 > 0$, що для будь-яких $t \in (0, \delta_1)$ справджується нерівність $I_1 < (1/2)(\varepsilon/2)^p$. Звідси і з (3.19) випливає виконання нерівності (3.9) для всіх $t \in (0, \delta)$, де δ — найменше з чисел δ_1 і δ_2.

Доведемо співвідношення (3.5). Спочатку зауважимо, що інтеграли з (3.5) мають сенс при будь-яких $\varphi \in L_\infty^{\vec{a}}$, $\psi \in L_1^{-\vec{l}(T)}$ і $t \in (0, T]$, оскільки на підставі нерівності (2.8) і леми 3.1 $\|u(t,\cdot)\|_\infty^{\vec{l}(t)} < \infty$ для будь-яких $t \in (0, T]$, якщо $\varphi \in L_\infty^{\vec{a}}$. Справді, на підставі того, що для будь-яких $t \in (0, T]$ $a_s \le l_s(t) \le l_s(T)$, $s \in \{1, 2, 3\}$, маємо

$$\left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} \psi(x) u_1(t,x)\, dx \right| \le \int\limits_{\mathbb{R}^n} (|\psi(x)| \Psi_1(T,x))$$

$$\times (|u_1(t,x)| \Psi_{-1}(t,x))\, dx \le \|\psi\|_1^{-\vec{l}(T)} \|u_1(t,\cdot)\|_\infty^{\vec{l}(t)} < \infty,$$

$$\left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} \psi(x) \varphi(x)\, dx \right| \le \int\limits_{\mathbb{R}^n} (|\psi(x)| \Psi_1(T,x))$$

$$\times (|\varphi(x)| \Phi_{-1}(0,x))\, dx \le \|\psi\|_1^{-\vec{l}(T)} \|\varphi\|_\infty^{\vec{a}} < \infty.$$

На підставі (2.1) для доведення (3.5) досить установити, що

$$\int\limits_{\mathbb{R}^n} (v(t,\xi) - \psi(\xi))\varphi(\xi)\, d\xi \underset{t \to 0}{\longrightarrow} 0,$$

де

$$v(t,\xi) := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\psi(x)\,dx.$$

Оскільки $\varphi \in L_\infty^{\vec{a}}$, то маємо

$$\left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} (v(t,\xi)-\psi(\xi))\varphi(\xi)\,d\xi \right| \le \|\varphi\|_\infty^{\vec{a}} \int\limits_{\mathbb{R}^n} |v(t,\xi)-\psi(\xi)|\Phi_1(0,\xi)\,d\xi$$

і для доведення (3.5) треба довести, що

$$\int\limits_{\mathbb{R}^n} |v(t,\xi)-\psi(\xi)|\Phi_1(0,\xi)\,d\xi \underset{t\to 0}{\longrightarrow} 0. \tag{3.20}$$

Оскільки $a_s < k_s(T,a_s)$, $s \in \{1,2,3\}$, то існує таке $\gamma > 0$, що $l_s(T) \ge k_s(T,a_s) \ge g_s(t) := c_0 k_s(T,a_s)/(c_0 + k_s(T,a_s)t^{2s-1}) \ge a_s$, $s \in \{1,2,3\}$, для всіх $t \in [0,\gamma]$. Тому

$$G(t,\xi) := \exp\left\{ \sum_{s=1}^{3} g_s(t)|\xi_s|^2 \right\} \ge \Phi_1(0,\xi), \quad t \in [0,\gamma], \quad \xi \in \mathbb{R}^n,$$

і для доведення (3.20) досить для будь-якого $\varepsilon > 0$ довести існування такого $\delta \in (0,\gamma)$, що для всіх $t \in (0,\delta)$ справджується нерівність

$$\|v(t,\cdot\,)-\psi(\cdot)\|_1^{-\vec{g}(t)} := \|(v(t,\cdot\,)-\psi(\cdot))G(t,\cdot\,)\|_{L_1(\mathbb{R}^n)} < \varepsilon, \tag{3.21}$$

де $\vec{g}(t) := (g_1(t), g_2(t), g_3(t))$.

Доведення (3.21) аналогічне до доведення (3.6). Для функції ψ введемо функцію $\psi^{(R)}$ так само, як там для φ була введена функція $\varphi^{(R)}$. Для $t \in (0,\gamma)$ маємо

$$\|v(t,\cdot\,)-\psi(\cdot)\|_1^{-\vec{g}(t)} \le \left\| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)(\psi-\psi^{(R)})(x)\,dx \right\|_1^{-\vec{g}(t)}$$
$$+ \left\| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\psi^{(R)}(x)\,dx - \psi^{(R)}(\xi) \right\|_1^{-\vec{g}(t)} + \|\psi-\psi^{(R)}\|_1^{-\vec{g}(t)} =: \sum_{j=1}^{3} J_j. \tag{3.22}$$

Оцінимо J_1. За допомогою оцінки (1.7) маємо

$$\left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)(\psi-\psi^{(R)})(x)\,dx \right|$$

$$\leq C\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\left(E_{c_0}(t,x;0,\xi)\exp\left\{-\sum_{s=1}^{3}k_s(T,a_s)|X_s(t)|^2\right\}\right)$$
$$\times|(\psi-\psi^{(R)})(x)|\Psi_1(T,x)t^{-M}\,dx$$
$$\leq C(G(t,\xi))^{-1}\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)(|(\psi-\psi^{(R)})(x)|\Psi_1(T,x))t^{-M}\,dx. \tag{3.23}$$

Тут використані нерівність

$$\sum_{s=1}^{3}k_s(T,a_s)|X_s(t)|^2\leq\sum_{s=1}^{3}l_s(T)|x|^2,\quad t\geq 0,\quad x\in\mathbb{R}^n, \tag{3.24}$$

яка справджується на підставі (2.6) та означення $\vec{l}(T)$, і нерівність

$$E_{c_0}(t,x;0,\xi)\exp\left\{-\sum_{s=1}^{3}k_s(T,a_s)|X_s(t)|^2\right\}\leq(G(t,\xi))^{-1},$$
$$t\geq 0,\quad\{x,\xi\}\subset\mathbb{R}^n, \tag{3.25}$$

яка доводиться так само, як (2.5).

З (3.23) за допомогою рівності (3.2) випливає, що

$$J_1\leq C\|\psi-\psi^{(R)}\|_1^{-\vec{l}(T)},\quad t\in(0,\gamma). \tag{3.26}$$

На підставі того, що $g_s(t)\leq g_s(T)$, $t\in(0,\gamma)$, $s\in\{1,2,3\}$, маємо

$$J_3\leq\|\psi-\psi^{(R)}\|_1^{-\vec{l}(T)},\quad t\in(0,\gamma),$$

тому

$$J_1+J_3\leq(C+1)\|\psi-\psi^{(R)}\|_1^{-\vec{l}(T)},\quad t\in(0,\gamma).$$

Оскільки

$$\|\psi-\psi^{(R)}\|_1^{-\vec{l}(T)}=\int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_R}|\psi(x)|\Psi_1(T,x)\,dx\underset{R\to\infty}{\longrightarrow}0,$$

то

$$J_1+J_3\underset{R\to\infty}{\longrightarrow}0,\quad t\in(0,\gamma). \tag{3.27}$$

Розглянемо вираз J_2. Запишемо його у вигляді

$$J_2 = \int\limits_{\mathbb{R}^n \setminus B_{2R}} \left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi) \psi^{(R)}(x)\, dx \right| G(t, \xi)\, d\xi$$
$$+ \int\limits_{B_{2R}} \left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi) \psi^{(R)}(x)\, dx - \psi^{(R)}(\xi) \right| G(t, \xi)\, d\xi =: J_2^{'} + J_2^{''}.$$

Так само, як (3.26), доводиться нерівність

$$\left\| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi) \psi^{(R)}(x)\, dx \right\|_1^{\vec{g}(t)} \leq C \|\psi^{(R)}\|_1^{-\vec{l}(T)}, \quad t \in (0, \gamma),$$

звідки випливає, що

$$J_2^{'} \underset{R \to \infty}{\longrightarrow} 0, \quad t \in (0, \gamma). \tag{3.28}$$

Для $J_2^{''}$ маємо

$$J_2^{''} \leq \int\limits_{B_{2R}} \left| \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi) \psi^{(R)}(x)\, dx - \psi^{(R)}(\xi) \right| d\xi.$$

Провівши для останнього інтеграла міркування, аналогічні до проведених вище для I_2, одержимо $J_2^{''} \underset{t \to 0}{\longrightarrow} 0$, $R > 0$, звідки та із співвідношень (3.22), (3.27), (3.28) випливає твердження (3.21). □

Лема 3.3. *Нехай $\mu \in M^{\vec{a}}$. Тоді для функції $u_2 := P_0 \mu$ справджується оцінка*

$$\|u_2(t, \cdot)\|_1^{\vec{k}(t, \vec{a})} \leq C \|\mu\|^{\vec{a}}, \quad t \in (0, T]. \tag{3.29}$$

і $u_2(t, \cdot) \underset{t \to 0}{\longrightarrow} \mu$ слабко, тобто для будь-яких ψ з простору $C_0^{-\vec{l}(T)}$ справджується співвідношення

$$\lim_{t \to 0} \int\limits_{\mathbb{R}^n} \psi(x) u_2(t, x)\, dx = \int\limits_{\mathbb{R}^n} \psi(x)\, d\mu(x). \tag{3.30}$$

Доведення. Використовуючи нерівності (1.7) і (2.5), одержуємо

$$|u_2(t, x)|$$
$$\leq C \int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{c - c_0}(t, x; 0, \xi) (\ E_{c_0}(t, x; 0, \xi) \Phi_1(0, \xi)) \Phi_{-1}(0, \xi) t^{-M} d|\mu|(\xi)$$

$$\leq C\Phi_1(t,x)\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\Phi_{-1}(0,\xi)\,d|\mu|(\xi), \quad (t,x)\in\Pi_{(0,T]},$$

звідки за допомогою рівності (3.3) випливає оцінка (3.29).

Доведемо співвідношення (3.30). На підставі означення функцій l_s, $s\in\{1,2,3\}$, та оцінки (3.29) інтеграли з (3.30) мають сенс для будь-яких $\psi\in C_0^{-\vec{l}(T)}$, $\mu\in M^{\vec{a}}$ і $t\in(0,T]$. Використовуючи формулу (2.2), одержуємо

$$\left|\int\limits_{\mathbb{R}^n}\psi(x)u_2(t,x)\,dx-\int\limits_{\mathbb{R}^n}\psi(x)\,d\mu(x)\right|\leq \|v(t,\cdot\,)-\psi(\cdot)\|_\infty^{-\vec{a}}\|\mu\|^{\vec{a}},$$

де

$$v(t,\xi):=\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\psi(x)\,dx.$$

Тому досить довести, що

$$\|v(t,\cdot\,)-\psi(\cdot)\|_\infty^{-\vec{g}(t)}\underset{t\to 0}{\longrightarrow}0, \tag{3.31}$$

де функція $\vec{g}$ така сама, як у лемі 3.2.

Нехай $R>0$ і θ_R — функція з простору $C^\infty(\mathbb{R}^n)$ така, що $0\leq\theta_R\leq 1$ в $\mathbb{R}^n$, $\theta_R=1$ в $B_{R/2}$ и $\theta_R=0$ в $\mathbb{R}^n\setminus B_R$. Покладемо $\varphi^{(R)}:=\theta_R\varphi$. Для $t\in(0,\gamma)$ маємо

$$\begin{aligned}\|v(t,\cdot\,)-\varphi(\cdot)\|_\infty^{-\vec{g}(t)}&\leq\left\|\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)(\varphi-\varphi^{(R)})(x)\,dx\right\|_\infty^{-\vec{g}(t)}\\&+\left\|\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi^{(R)}(x)\,dx-\varphi^{(R)}(\xi)\right\|_\infty^{-\vec{g}(t)}\\&+\|\varphi^{(R)}-\varphi\|_\infty^{-\vec{g}(t)}=:\sum_{j=1}^3 K_j.\end{aligned} \tag{3.32}$$

Так само, як при доведенні нерівностей (3.23), за допомогою рівності (3.3) одержуємо

$$\begin{aligned}&\left|\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)(\varphi-\varphi^{(R)})(x)\,dx\right|\\&\qquad\leq C\|\varphi-\varphi^{(R)}\|_\infty^{-\vec{l}(T)}\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,dx(G(t,\xi))^{-1},\end{aligned}$$

звідки випливає нерівність

$$K_1 \leq C\|\varphi - \varphi^{(R)}\|_\infty^{-\vec{l}(T)}, \quad t \in (0, \gamma). \tag{3.33}$$

На підставі нерівностей $g_s(t) \leq l_s(T)$, $t \in [0, \gamma)$, $s \in \{1, 2, 3\}$, маємо

$$K_3 \leq \|\varphi - \varphi^{(R)}\|_\infty^{-\vec{l}(T)}, \quad t \in [0, \gamma),$$

тому, внаслідок (3.33),

$$K_1 + K_3 \leq (C + 1)\|\varphi - \varphi^{(R)}\|_\infty^{-\vec{l}(T)}, \quad t \in [0, \gamma).$$

Оскільки

$$\|\varphi - \varphi^{(R)}\|_\infty^{-\vec{l}(T)} \leq \sup_{x \in \mathbb{R}^n \setminus B_{R/2}} (|\varphi(x)|\Psi_1(T, x)) \underset{R\to\infty}{\longrightarrow} 0,$$

то

$$K_1 + K_3 \underset{R\to\infty}{\longrightarrow} 0, \quad t \in (0, \gamma). \tag{3.34}$$

Далі маємо

$$K_2 \leq \sup_{\xi \in \mathbb{R}^n \setminus B_{2R}} \left(\left| \int_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi)\varphi^{(R)}(x)\, dx \right| G(t, \xi) \right)$$
$$+ \exp\Big\{ \max_{s \in \{1,2,3\}} g_s(T)(2R)^2 \Big\} \sup_{\xi \in B_{2R}} \left| \int_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi)\varphi^{(R)}(x)\, dx - \varphi^{(R)}(\xi) \right|$$
$$=: K_2' + K_2''. \tag{3.35}$$

Для оцінки K_2' будемо користуватися нерівністю (3.11) для будь-яких $t \in (0, \delta_0)$, $x \in B_R$ і $\xi \in \mathbb{R}^n \setminus B_{2R}$. Ця нерівність для таких точок доводиться аналогічно до випадку, який розглядався при доведенні леми 3.2. Замість нерівностей (3.12) і (3.13) використовуються відповідно нерівності

$$\rho(t, x, \xi) \geq t^{-1}\big||\xi| - |X(t)|\big|^2, \quad |X(t)| \leq |x| + |Y(t)|,$$

потім за допомогою (3.14), вибравши δ_0 так, щоб $c_1\delta_0 \leq 1/2$, одержимо

$$|X(t)| \leq (3/2)|x| \leq 3R/2, \quad \rho(t, x, \xi) \geq t^{-1}(2R - 3R/2) = t^{-1}(R/2)^2.$$

Використовуючи оцінку (1.7), нерівності (3.11), (3.24) і (3.25), рівність (3.3), маємо

$$K_2' \le \sup_{\xi\in\mathbb{R}^n\setminus B_{2R}} \Bigg(C\int\limits_{B_R} E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)(E_{c_0}(t,x;0,\xi)\Phi_{-1}(t,x))$$

$$\times (|\varphi^{(R)}(x)|\Psi_1(T,x))t^{-M}\,dxG(t,\xi)\Bigg)$$

$$\le C\exp\{c_1R^2t^{-1}/2\}\|\varphi^{(R)}\|_\infty^{-\vec{l}(T)}\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{(c-c_0)/2}(t,x;0,\xi)t^{-M}\,dx$$

$$= C\|\varphi\|_\infty^{-\vec{l}(T)}\exp\{-c_1R^2t^{-1}/2\}\underset{t\to 0}{\to} 0, \quad R>0. \quad (3.36)$$

Оскільки $\varphi^{(R)}$ — неперервна та обмежена функція, то на підставі властивості ФРЗК для спряженого рівняння (1.13), маємо

$$K_2'' \underset{t\to 0}{\to} 0, \quad R>0. \quad (3.37)$$

Із співвідношень (3.32)–(3.37) випливає необхідне співвідношення (3.31) □

4. Властивості об'ємного потенціалу

Наведемо деякі властивості об'ємного потенціалу (2.3), при цьому припускатимемо виконаними умови $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_3}$.

Лема 4.1. *Якщо функція f задовольняє умову $\boldsymbol{\beta_p}$, $p\in[1,\infty]$, то функція $v := Vf$ має неперервні похідні $\partial_{x_1}^{k_1}v$, $|k_1|\le 2$, і S_Bv, для яких є правильними формули*

$$\partial_{x_{1j}}v(t,x) = \int\limits_0^t d\tau\int\limits_{\mathbb{R}^n}\partial_{x_{1j}}Z(t,x;\tau,\xi)f(\tau,\xi)\,d\xi, \quad j\in\{1,\dots,n_1\},$$

$$\partial_{x_1}^{k_1}v(t,x) = \int\limits_0^t d\tau\int\limits_{\mathbb{R}^n}\partial_{x_1}^{k_1}Z(t,x;\tau,\xi)\big(f(\tau,\xi)-f(\tau,X(t-\tau))\big)\,d\xi$$

$$+\int\limits_0^t\Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n}\partial_{x_1}^{k_1}Z(t,x;\tau,\xi)\,d\xi\Bigg)f(\tau,X(t-\tau))d\tau, \quad |k_1|=2,$$

$$S_Bv(t,x) = f(t,x)+\int\limits_0^t d\tau\int\limits_{\mathbb{R}^n}S_BZ(t,x;\tau,\xi)\big(f(\tau,\xi)-f(\tau,X(t-\tau))\big)\,d\xi$$

$$+\int\limits_0^t \left(\int\limits_{\mathbb{R}^n} S_B Z(t,x;\tau,\xi)\,d\xi\right) f(\tau, X(t-\tau))d\tau, \quad (t,x)\in \Pi_{(0,T]}.$$

Доведення леми здійснюється на основі оцінок (1.7)–(1.10) за допомогою стандартної методики, яка використовувалася в монографії [1] для вивчення властивостей об'ємного потенціалу для рівномірно параболічних рівнянь.

Лема 4.2. *Якщо функція* f *задовольняє умову* $\boldsymbol{\beta_p}$, $p\in[1,\infty]$, *то функція* $v := Vf$ *є розв'язком рівняння* (1.1), *який має такі властивості:*

$$\|v(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le CF_p(t), \quad t\in(0,T], \tag{4.1}$$

$$\lim_{t\to 0}\|v(t,\cdot)\|_p^{\vec{l}(t)} = 0. \tag{4.2}$$

Доведення. Те, що функція v є розв'язком рівняння (1.1), випливає з леми 4.1 і того, що Z є розв'язком відповідного однорідного рівняння. Для доведення леми досить установити лише правильність оцінки (4.1). З неї на підставі нерівності (2.8) і того, що $F_p(t) \underset{t\to 0}{\to} 0$, випливає (4.2).

Зауважимо, що виконується нерівність

$$\|v(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le \int\limits_0^t \|P(t,\tau,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} d\tau, \quad t\in(0,T], \tag{4.3}$$

де

$$P(t,\tau,x) := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;\tau,\xi) f(\tau,\xi)\,d\xi.$$

Для $p\in\{1,\infty\}$ нерівність (4.3) очевидна, а для $p\in(1,\infty)$ вона справджується на підставі нерівності Мінковського. За допомогою нерівностей (2.5), (1.7) і (2.4) так само, як оцінка (3.1), доводиться оцінка

$$\|P(t,\tau,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C\|f(\tau,\cdot)\|_p^{\vec{k}(\tau,\vec{a})}, \quad 0\le\tau<t\le T.$$

З неї і нерівності (4.3) випливає оцінка (4.1). □

5. Інтегральні зображення розв'язків задачі Коші

Наведемо лему про зображення у вигляді інтегралів Пуассона розв'язків задачі Коші для однорідного рівняння (1.1). Припускатимемо виконаними умови $\boldsymbol{\alpha_1}$–$\boldsymbol{\alpha_4}$.

Лема 5.1. *Нехай* $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$, $p \in [1, \infty]$, *і* $\mu \in M^{\vec{a}}$. *Тоді є правильними такі твердження:*

1) *розв'язок* u *однорідного рівняння* (1.1), *який задовольняє умову*

$$\|u(t, \cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \leq C, \quad t \in (0, T], \tag{5.1$_p$}$$

з деякою сталою $C > 0$, *умови* (2.12) *і* (2.13) *відповідно для* $p \in [1, \infty)$ *і* $p = \infty$, *зображується у вигляді* $u = P\varphi$;

2) *розв'язок* u *однорідного рівняння* (1.1), *для якого виконуються умова* (5.1$_1$) *і співвідношення* (2.16), *зображується у вигляді* $u = P_0\mu$.

Доведення. Використовуватимемо таку формулу Гріна–Остроградського:

$$\begin{aligned}
&\int_{t_1}^{t_2} d\theta \int_{B_R} (\overline{v}Lu - u\overline{L^*v})(\theta, y)\, dy \\
&\qquad = \int_{B_R} (\overline{v}u)(\theta, y)\Big|_{\theta=t_1}^{t_2} dy - \int_{t_1}^{t_2} d\theta \int_{\Gamma_R} \biggl(\sum_{j=1}^{n_2} \biggl(\sum_{s=1}^{n_1} b_{sj}^1 y_{1s} \biggr) \mu_{2j} \\
&\qquad\qquad + \sum_{j=1}^{n_3} \biggl(\sum_{s=1}^{n_2} b_{sj}^2 y_{2s} \biggr) \mu_{3j} \biggr) (\overline{v}u)(\theta, y) dS_y \\
&\qquad\qquad\qquad + \int_{t_1}^{t_2} d\theta \int_{\Gamma_R} \sum_{j=1}^{n_1} B^j[v, u](\theta, y) \mu_{1j} dS_y,
\end{aligned} \tag{5.2}$$

де $0 \leq t_1 < t_2 \leq T$, B_R — куля в $\mathbb{R}^n$ радіуса R з центром у початку координат, Γ_R — її межа, $(\mu_{11}, \ldots, \mu_{1n_1}, \mu_{21}, \ldots, \mu_{2n_2}, \mu_{31}, \ldots, \mu_{3n_3})$ — орт зовнішньої нормалі до Γ_R, L і L^* — диференціальні вирази з (1.1) і (1.13),

$$B^j[v, u] := -\sum_{l=1}^{n_1} (a_{jl}\partial_{y_{1l}} u\overline{v} - u\partial_{y_{1l}}(a_{jl}\overline{v})) + a_j u\overline{v}, \quad j \in \{1, \ldots, n_1\},$$

u і v — досить гладкі функції.

Зауважимо, що формула (5.2) є правильною і для функцій u і v, які мають неперервні похідні за x_1 до другого порядку та похідні Лі $S_B u$ і $S_B^* v$. Це одержується, якщо розглянути апроксимовні для u і v послідовності досить гладких функцій, записати для них формулу (5.2) і перейти в ній до границі.

1) Нехай u — розв'язок, для якого виконуються умови леми. Нехай $V_R := (0,T] \times B_R$; ζ — досить гладка на $[0,\infty)$ функція така, що $\zeta = 1$ на $[0,1/2]$, $\zeta = 0$ на $[3/4,\infty)$ і $\zeta' \le 0$; $\zeta_R(x) := \zeta(|x|/R)$; (t,x) — довільно фіксована точка з $V_{R_0/4}$, де R_0 — довільно взяте додатне число. Покладемо в формулі (5.2) замість t_1, t_2, θ, y, $u(\theta,y)$ і $v(\theta,y)$ відповідно h, $t-\varepsilon$, τ, ξ, $u(\tau,\xi)$ і $v(\tau,\xi) = Z^*(\tau,\xi;t,x)\zeta_R(\xi)$, де $R \ge R_0$, $0 < h < t/2$, $0 < \varepsilon < t/2$. Використовуючи властивості функції ζ_R, рівність (1.12) і те, що $Lu = 0$, одержуємо

$$\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;t-\varepsilon,\xi)\zeta_R(\xi)u(t-\varepsilon,\xi)\,d\xi$$

$$= \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)\zeta_R(\xi)u(h,\xi)\,d\xi$$

$$- \int\limits_h^{t-\varepsilon} d\tau \int\limits_{B_{3R/4}\setminus B_{R/2}} \overline{(L^*(Z^*(\tau,\xi;t,x)\zeta_R(\xi)))}u(\tau,\xi)\,d\xi,$$

а після переходу до границі при $\varepsilon \to 0$ прийдемо до рівності

$$u(t,x) = \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)\zeta_R(\xi)u(h,\xi)\,d\xi$$

$$- \int\limits_h^{t} d\tau \int\limits_{B_{3R/4}\setminus B_{R/2}} \overline{L^*(Z^*(\tau,\xi;t,x)\zeta_R(\xi))}u(\tau,\xi)\,d\xi$$

$$=: I_1^{(R)} + I_2^{(R)}. \quad (5.3)$$

Перейдемо в (5.3) до границі при $R \to \infty$. Доведемо, що при цьому $I_1^{(R)}$ прямує до інтеграла

$$I_1 := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)u(h,\xi)\,d\xi.$$

За допомогою оцінки (1.7) маємо

$$|I_1 - I_1^{(R)}| = \left|\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)(1-\zeta_R(\xi))u(h,\xi)\,d\xi\right|$$

$$\le C(t-h)^{-M} \int\limits_{\mathbb{R}^n\setminus B_{R/2}} E_{c-c_0}(t-h,x;0,\xi)\big(E_{c_0}(t-h,x;0,\xi)\Phi_1(h,\xi)\big)$$

$$\times\,(|u(h,\xi)|\Phi_{-1}(h,\xi))\,d\xi. \quad (5.4)$$

Скористаємось для функцій E_{c_0} і ρ нерівностями

$$E_{c_0}(t-h,x;0,\xi)\Phi_1(h,\xi) \le E_{c_0}(t-h,x;0,\xi)\Psi_1(h,\xi)$$
$$\le \exp\left\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t-h,l_s(h))|X_s(t-h)|^2\right\} \le c_1, \quad (5.5)$$

h — досить мале число таке, що

$$0 < t-h \le T < H(h) := \min_{s\in\{1,2,3\}} (c_0/l_s(h))^{1/(2s-1)}, \quad x \in B_{R_0/4},\ \xi \in \mathbb{R};$$

$$\begin{gathered}\rho(t-h,x,\xi) \ge (t-h)^r (R/4)^2, \\ 0 < t-h \le T, \quad x \in B_{R_0/4}, \quad \xi \in \mathbb{R}^n \setminus B_{R/2},\end{gathered} \quad (5.6)$$

де $c_1 > 0$, $r = -1$ при $0 < t-h \le 1$ і $r = -5$ при $t-h > 1$, R — досить велике число, R_0 — фіксоване число, причому $0 < R_0 < R$.

Друга нерівність з (5.5) доводиться так само, як нерівність (2.5), а перша і третя — очевидні на підставі нерівностей (1.5) та означення функцій l_s, $s \in \{1,2,3\}$. Доведення нерівності (5.6) аналогічне до доведення нерівності (3.11). Як і там, маємо

$$\rho(t-h,x,\xi) \ge (t-h)^r \big||\xi| - |X(t-h)|\big|^2,$$

$$|X(t-h)| \le |x| + |Y(t-h)|$$
$$\le |x| + \left(T^2 \sum_{j=1}^{n_2}\left(\sum_{k=1}^{n_1} |b_{kj}^1||x_{1k}|\right)^2 + T^2 \sum_{j=1}^{n_3}\left(\sum_{s=1}^{n_2} |b_{sj}^2||x_{2s}|\right)^2\right.$$
$$\left. + 4^{-1}T^4 \sum_{j=1}^{n_3}\left(\sum_{k=1}^{n_1}\sum_{s=1}^{n_2} |b_{sj}^2||b_{ks}^1||x_{1k}|\right)^2\right)^{1/2}$$
$$\le (1+c_2)|x| \le (1+c_2)R_0/4,$$

і, отже,

$$\rho(t-h,x,\xi) \ge (t-h)^r |R/2 - (1+c_2)R_0/4|^2 \ge (t-h)^r (R/4)^2$$

для всіх $R \ge (1+c_2)R_0$.

З нерівностей (5.4)–(5.6) випливає, що

$$|I_1 - I_1^{(R)}| \le C\exp\{-((c-c_0)/2)(t-h)^r (R/4)^2\}(t-h)^{-M}$$

$$\times \int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{(c-c_0)/2}(t-h,x;0,\xi)(|u(h,\xi)|\Phi_{-1}(h,\xi))\,d\xi. \quad (5.7)$$

Якщо $p=1$, то звідси зразу випливає, що при фіксованому h

$$|I_1 - I_1^{(R)}| \le C(t-h)^{-M}\exp\{-((c-c_0)/2)(t-h)^r(R/4)^2\} \\ \times \|u(h,\cdot)\|_1^{\vec{k}(h,\vec{a})} \underset{R\to\infty}{\longrightarrow} 0.$$

Якщо $p\in(1,\infty)$, то за допомогою нерівності Гельдера одержуємо

$$|I_1 - I_1^{(R)}| \le C(t-h)^{-M/p}\exp\{-((c-c_0)/2)(t-h)^r(R/4)^2\} \\ \times \|u(h,\cdot)\|_p^{\vec{k}(h,\vec{a})}\left(\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{p'(c-c_0)/2}(t-h,x;0,\xi)(t-h)^{-M}\,d\xi\right)^{1/p'} \\ = C(t-h)^{-M/p}\|u(h,\cdot)\|_p^{\vec{k}(h,\vec{a})}\exp\{-((c-c_0)/2)(t-h)^r(R/4)^2\} \underset{R\to\infty}{\longrightarrow} 0$$

при фіксованому h. Для $p=\infty$ при фіксованому h маємо

$$|I_1 - I_1^{(R)}| \le C\|u(h,\cdot)\|_\infty^{\vec{k}(h,\vec{a})}\exp\{-((c-c_0)/2)(t-h)^r(R/4)^2\} \underset{R\to\infty}{\longrightarrow} 0.$$

Тепер доведемо, що $I_2^{(R)} \underset{R\to\infty}{\longrightarrow} 0$. Для цього зауважимо, що

$$L^*(Z^*\zeta_R) = (L^*Z^*)\zeta_R \\ + \sum_{j=1}^{n_2}\left(\sum_{s=1}^{n_1} b_{sj}^1\xi_{1s}\right)\partial_{\xi_{2j}}\zeta_R Z^* + \sum_{j=1}^{n_3}\left(\sum_{s=1}^{n_2} b_{sj}^2\xi_{2s}\right)\partial_{\xi_{3j}}\zeta_R Z^* \\ + \sum_{j,s=1}^{n_1}\Big(\partial_{\xi_{1j}}(\overline{a}_{js}Z^*)\partial_{\xi_{1s}}\zeta_R - \partial_{\xi_{1s}}(\overline{a}_{js}Z^*)\partial_{\xi_{1j}}\zeta_R\Big) \\ + Z^*\left(\sum_{j=1}^{n_1}\overline{a}_j\partial_{\xi_{1j}}\zeta_R - \sum_{j,s=1}^{n_1}\overline{a}_{js}\partial_{\xi_{1j}}\partial_{\xi_{1s}}\zeta_R\right). \quad (5.8)$$

Оскільки $L^*Z^*(\tau,\xi;t,x)=0$ при $\tau<t$, то весь вираз (5.8), на підставі властивостей функції ζ_R, дорівнює нулеві в $\mathbb{R}^n\setminus(B_{3R/4}\setminus B_{R/2})$. Використовуючи те, що для $\xi\in B_{3R/4}\setminus B_{R/2}$

$$|\xi_{1s}\partial_{\xi_{2j}}\zeta_R(\xi)|\le C, \quad |\xi_{2s}\partial_{\xi_{3j}}\zeta_R(\xi)|\le C, \quad |\partial_{\xi_{1j}}\zeta_R(\xi)|\le CR^{-1},$$

$$|\partial_{\xi_{1j}}\partial_{\xi_{1s}}\zeta_R(\xi)|\le CR^{-2},$$

рівність (1.12) та оцінки (1.7), при $R \geq 1$ одержуємо

$$|L^*(Z^*(\tau,\xi;t,x)\zeta_R(\xi))| \leq C(t-\tau)^{-M-1+\alpha}E_c(t,x;\tau,\xi), \quad \alpha > 0.$$

За допомогою цієї оцінки так само, як вище для $I_1 - I_1^{(R)}$, встановлюємо, що

$$\left| \int\limits_{B_{3R/4}\setminus B_{R/2}} \overline{L^*(Z^*(\tau,\xi;t,x)\zeta_R(\xi))} u(\tau,\xi)\, d\xi \right| \\ \leq C\|u(\tau,\cdot)\|_p^{\vec{k}(\tau,\vec{a})} \exp\{-((c-c_0)/2)(t-\tau)^r(R/4)^2\}(t-\tau)^{-\beta},$$

де $\beta = M+1-\alpha$ при $p=1$, $\beta = (M/p)+1-\alpha$ при $1<p<\infty$ і $\beta = 1-\alpha$ при $p=\infty$. Звідси, використовуючи нерівність

$$\exp\{-((c-c_0)/2)(t-\tau)^r(R/4)^2\}(t-\tau)^{-\beta} \leq C\exp\{-\varepsilon(t-\tau)^r R^2\},$$

$$0 \leq \tau < t, \quad R \geq 1, \quad \varepsilon > 0,$$

і умову (5.1_p), одержуємо

$$|I_2^{(R)}| \leq C\exp\{-\varepsilon(t-\tau)^r R^2\} \underset{R\to\infty}{\to} 0.$$

Отже, після переходу в (5.3) до границі при $R \to \infty$ одержуємо

$$u(t,x) = \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)u(h,\xi)\, d\xi. \tag{5.9}$$

У рівності (5.9) перейдемо до границі при $h \to 0$ і доведемо, що

$$\lim_{h\to 0}\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)u(h,\xi)\, d\xi = \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi(\xi)\, d\xi. \tag{5.10}$$

Звідси буде випливати правильність зображення $u = P\varphi$.

Запишемо різницю

$$\Delta_h := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)u(h,\xi)\, d\xi - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi(\xi)\, d\xi$$

у вигляді

$$\Delta_h = J_1^{(h)} + J_2^{(h)}, \tag{5.11}$$

де

$$J_1^{(h)} := \int\limits_{\mathbb{R}^n} \Delta_h^0 Z(t,x;h,\xi)u(h,\xi)\, d\xi \tag{5.12}$$

(тут і далі використовується позначення $\Delta_h^0 f(\cdot\,, h, \cdot\,) := f(\cdot\,, h, \cdot\,) - f(\cdot\,, 0, \cdot\,))$, а

$$J_2^{(h)} := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi)(u(h, \xi) - \varphi(\xi))\, d\xi,$$

якщо $p \in [1, \infty)$, і

$$J_2^{(h)} := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi) u(h, \xi)\, d\xi - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t, x; 0, \xi)\varphi(\xi)\, d\xi$$

при $p = \infty$.

Для $p \in \{1, \infty\}$ безпосередньо, а для $p \in (1, \infty)$ за допомогою нерівності Гельдера маємо

$$\begin{gathered} |J_1^{(h)}| \le J_{1p}^{(h)} \|u\|_p^{\vec{k}(h,\vec{a})}, \\ J_{1p}^{(h)} := \|\Delta_h^0 Z(t, x; h, \xi)\Phi_1(h, \xi)\|_{L_{p'}(\mathbb{R}^n)}, \end{gathered} \tag{5.13}$$

де $p' = \infty$ для $p = 1$, $p' = p/(p-1)$ для $p \in (1, \infty)$ і $p' = 1$ для $p = \infty$. Аналогічно для $p \in [1, \infty)$ одержуємо

$$\begin{gathered} |J_2^{(h)}| \le J_{2p}^{(h)} \|u(h, \cdot) - \varphi(\cdot)\|_p^{\vec{l}(h)}, \\ J_{2p}^{(h)} := \|Z(t, x; 0, \cdot)\Psi_1(h, \cdot\,)\|_{L_{p'}(\mathbb{R}^n)}. \end{gathered} \tag{5.14}$$

Доведемо, що

$$J_s^{(h)} \underset{h \to 0}{\longrightarrow} 0, \quad s \in \{1, 2\}. \tag{5.15}$$

На підставі умови (5.1_p) співвідношення (5.15) для $s = 1$ буде доведене, якщо встановимо, що

$$J_{1p}^{(h)} \underset{h \to 0}{\longrightarrow} 0. \tag{5.16}$$

При доведенні цього співвідношення будемо використовувати таке твердження: для довільних фіксованих $t \in (0, T]$ і $x \in \mathbb{R}^n$ існують такі сталі $C_1 > 0$, $c_1 \in (c_0, c)$ (c — стала з оцінки (1.7)) і $h_0 > 0$, що для будь-яких $h \in (0, h_0)$ і $\xi \in \mathbb{R}^n$ справджується нерівність

$$|Z(t, x; h, \xi)| \le C_1 t^{-M} E_{c_1}(t, x; 0, \xi). \tag{5.17}$$

Доведемо це твердження. На підставі оцінки (1.7) маємо

$$|Z(t, x; h, \xi)| \le C t^{-M} \exp\Big\{ - c \sum_{s=1}^{3} t^{1-2s} |X_s(t-h) - \xi_s|^2 \Big\}.$$

Оскільки для $c > 0$ існують сталі $C_1 > 0$ і $c_1 \in (c_0, c)$ такі, що для будь-яких $\{u, v\} \subset \mathbb{R}$, $|v| \leq 1$, виконується нерівність

$$\exp\{-c|u - v|^2\} \leq C_1 \exp\{-c_1|u|^2\},$$

то

$$\begin{aligned}
&\exp\{-ct^{-3}|X_2(t-h) - \xi_2|^2\} \\
&\qquad = \exp\{-c|t^{-3/2}(X_2(t) - \xi_2) - t^{-3/2}h(B^1)'x_1'|^2\} \\
&\qquad\qquad \leq C_1 \exp\{-c_1 t^{-3}|X_2(t) - \xi_2|^2\},
\end{aligned}$$

якщо h брати таким, щоб $ht^{-3/2}\|B^1\||x_1| \leq 1$, і

$$\begin{aligned}
&\exp\{-ct^{-5}|X_3(t-h) - \xi_3|^2\} \\
&\qquad = \exp\{-c|t^{-5/2}(X_3(t) - \xi_3) - t^{-5/2}(B^2)'(hx_2' \\
&\qquad\qquad + ht(B^1)'x_1' - h^2(B^1)'x_1'/2)|^2\} \\
&\qquad\qquad\qquad \leq C_1 \exp\{-c_1 t^{-5}|X_3(t) - \xi_3|^2\},
\end{aligned}$$

якщо h брати таким, щоб

$$(h(t\|B^1\||x_1| + |x_2|) + h^2\|B^1\||x_1|/2)t^{-5/2}\|B^2\| \leq 1.$$

На підставі оцінок (1.7), (5.17) і нерівностей, які відрізняються від (5.5) заміною $t - h$ на t, маємо

$$\begin{aligned}
&|\Delta_h^0 Z(t, x; h, \xi)\Phi_1(h, \xi)| \leq Ct^{-M}E_{c_1}(t, x; 0, \xi)\Phi_1(h, \xi) \\
&\qquad \leq Ct^{-M}E_{c_1 - c_0}(t, x; 0, \xi)\big(E_{c_0}(t, x; 0, \xi)\Psi_1(h, \xi)\big) \\
&\qquad \leq Ct^{-M}E_{c_1 - c_0}(t, x; 0, \xi)\exp\left\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t, l_s(h))|X_s(t)|^2\right\} \\
&\qquad\qquad \leq CE_{c_1 - c_0}(t, x; 0, \xi),
\end{aligned}$$

де h — довільне число з $(0, h_0)$ таке, що виконується нерівність $T < H(h)$ ($H(h)$ з (5.5)). Враховуючи цю нерівність і те, що на підставі неперервності функції Z $\Delta_h^0 Z(t, x; h, \xi)\Phi_1(h, \xi) \underset{h \to 0}{\longrightarrow} 0$, за допомогою теореми Лебега про мажорантну збіжність одержуємо співвідношення (5.16) для $p \in [1, \infty]$.

Співвідношення (5.15) для $s = 2$ і $p \in [1, \infty)$ випливає з рівності (2.12) і того, що на підставі нерівностей (1.7), (5.5) і рівності (3.2) справджуються такі нерівності для всіх досить малих h:

$$J_{2p}^{(h)} \le C\biggl(\int\limits_{\mathbb{R}^n} E_{p'c}(t,x;0,\xi)\Psi_{p'}(h,\xi)t^{-Mp'}\,d\xi\biggr)^{1/p'}$$
$$\le C\exp\biggl\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t,l_s(h))|X_s(t)|^2\biggr\}t^{-M/p} \le Ct^{-M/p}, \quad p\in(1,\infty);$$

$$J_{2p}^{(h)} \le C\sup_{\xi\in\mathbb{R}^n}(t^{-M}E_c(t,x;0,\xi)\Psi_1(h,\xi))$$
$$\le Ct^{-M}\exp\biggl\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t,l_s(h))|X_s(t)|^2\biggr\} \le Ct^{-M}, \quad p=1.$$

Оскільки при $0<t\le T_0<H(T)$, $T_0\le T$, функція $\psi(\xi):=Z(t,x;0,\xi)$, $\xi\in\mathbb{R}^n$, на підставі оцінки (1.7) і нерівності

$$E_{c_0}(t,x;0,\xi)\Psi_1(T,\xi) \le \exp\biggl\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t,l_s(T))|X_s(t)|^2\biggr\},$$

задовольняє нерівність

$$|\psi(\xi)|\Psi_1(T,\xi) \le Ct^{-M}E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\exp\biggl\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t,l_s(T))|X_s(t)|^2\biggr\},$$
$$\xi\in\mathbb{R}^n, \quad (5.18)$$

і, отже, $\psi\in L_1^{-\vec{l}(T)}$, то на основі умови (2.13) одержуємо при $0<t\le T_0$ і $p=\infty$ рівність

$$\lim_{h\to0} J_2^{(h)} = 0. \quad (5.19)$$

З (5.11), (5.15), (5.19) випливає співвідношення (5.10) і, отже, формула $u=P\varphi$ для будь-якої точки (t,x) шару $\Pi_{(0,T]}$ у випадку $p\in[1,\infty)$ і шару $\Pi_{(0,T_0]}$ при $p=\infty$. Щоб упевнитися в правильності цієї формули при $p=\infty$ для будь-якої точки $(t,x)\in\Pi_{(0,T]}$, треба скористатися формулою (5.9) для $h\le T_0$, формулою $u=P\varphi$ при $t=h$ і формулою згортки (1.11).

2) Якщо розв'язок однорідного рівняння (1.1) задовольняє умову (5.1_1), то, як встановлено при доведенні першої частини теореми, для нього правильною є формула (5.9). Перейдемо в ній до границі при $h\to0$. Для цього розглянемо різницю

$$\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;h,\xi)u(h,\xi)\,d\xi - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\,d\mu(\xi) = J_1^{(h)} + J_3^{(h)}, \quad (5.20)$$

де $J_1^{(h)}$ визначено формулою (5.12), а

$$J_3^{(h)} := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)u(h,\xi)\,d\xi - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\,d\mu(\xi).$$

Для $J_1^{(h)}$ є правильним співвідношення (5.15). З нерівності (5.18) випливає, що при $t \in (0,T_0]$ функція $\psi(\xi) := Z(t,x;0,\xi)$, $\xi \in \mathbb{R}^n$, належить до простору $C_0^{-\vec{l}(T)}$. Тому на підставі умови (2.16) правильним є співвідношення $\lim_{h\to 0} J_3^{(h)} = 0$, з якого і (5.9), (5.19), (5.20) випливає правильність формули $u = P_0\mu$ для $(t,x) \in \Pi_{(0,T_0]}$. Ця формула є правильною для будь-яких $(t,x) \in \Pi_{(0,T]}$. Це випливає з формул (5.9) для $h \le T_0$, $u = P_0\mu$ при $t = h$ і (1.11). $\square$

6. Доведення теорем 2.1 і 2.2

На основі результатів пп. 3–5 доведемо теореми 2.1 і 2.2.

Доведення теореми 2.1. З лем 3.1–3.3 випливає, що при довільних $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$, $p \in [1,\infty]$, і $\mu \in M^{\vec{a}}$ для функцій $P\varphi$ і $P_0\mu$ справджуються оцінки (3.1) і (3.29) та співвідношення (3.4), (3.5) і (3.30). Оскільки ФРЗК Z є розв'язком відповідного (1.1) однорідного рівняння, то на підставі оцінок (1.7) і (1.8) для Z звідси випливає, що розв'язками цього рівняння є функції $P\varphi$ і $P_0\mu$. А якщо використати лему 4.2, згідно з якою функція Vf за умов $\boldsymbol{\beta_p}$ на f є розв'язком неоднорідного рівняння (1.1), для якого справджуються оцінка (4.1) та співвідношення (4.2), то одержимо, що формули (2.10) і (2.14) визначають розв'язки рівняння (1.1), для яких є правильними оцінки (2.11) і (2.15) та співвідношення (2.12), (2.13) і (2.16). Єдиність цих розв'язків випливає з леми 5.1. $\square$

Доведення теореми 2.2. Розглянемо функцію

$$v(t,x) := u(t,x) - \int\limits_0^t d\tau \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;\tau,\xi) f(\tau,\xi)\,d\xi, \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}.$$

З умови (2.17_p) і леми 4.2 випливає нерівність

$$\|v(t,\cdot)\|_p^{\vec{k}(t,\vec{a})} \le C, \quad t \in (0,T], \tag{6.1_p}$$

причому v є розв'язком у $\Pi_{(0,T]}$ однорідного рівняння (1.1).

Отже, для доведення теореми 2.2 досить довести таке твердження: нехай v — розв'язок однорідного рівняння (1.1), який задовольняє умову (6.1_p), тоді при $p \in (1, \infty]$ існує єдина функція $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$, а при $p = 1$ — єдина узагальнена міра $\mu \in M^{\vec{a}}$ такі, що розв'язок v зображується відповідно у вигляді

$$v(t,x) = \int_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi(\xi)\,d\xi, \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}, \tag{6.2}$$

і

$$v(t,x) = \int_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\,d\mu(\xi), \quad (t,x) \in \Pi_{(0,T]}. \tag{6.3}$$

Нехай $p \in (1, \infty]$. З умови (6.1_p) випливає, що послідовність функцій

$$\{v(1/\nu,x)\Phi_{-1}(1/\nu,x),\, x \in \mathbb{R}^n : \nu \geq 1\} \tag{6.4}$$

обмежена в просторі $L_p(\mathbb{R}^n)$. Простір $L_p(\mathbb{R}^n)$ ізометричний простору, спряженому з $L_{p'}(\mathbb{R}^n)$, $p' := p/(p-1)$. Якщо використати теорему про слабку компактність обмеженої множини в спряженому просторі, то одержимо, що послідовність (6.4) слабко компактна в $L_p(\mathbb{R}^n)$. Тому існує її підпослідовність

$$\{v(1/\nu(r),x)\Phi_{-1}(1/\nu(r),x),\, x \in \mathbb{R}^n : r \geq 1\} \tag{6.5}$$

і функція $\chi \in L_p(\mathbb{R}^n)$ такі, що для будь-якої $\psi \in L_{p'}(\mathbb{R}^n)$

$$\lim_{r\to\infty} \int_{\mathbb{R}^n} \overline{\psi(\xi)}\Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi)v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi = \int_{\mathbb{R}^n} \overline{\psi(\xi)}\chi(\xi)\,d\xi. \tag{6.6}$$

Покладемо $\varphi(\xi) := \chi(\xi)\Phi_1(0,\xi)$, $\xi \in \mathbb{R}^n$. Тоді $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$ і співвідношення (6.6) записується у вигляді

$$\lim_{r\to\infty} \int_{\mathbb{R}^n} \overline{\psi(\xi)}\Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi)v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi = \int_{\mathbb{R}^n} \overline{\psi(\xi)}\Phi_{-1}(0,\xi)\varphi(\xi)\,d\xi. \tag{6.7}$$

Нехай (t,x) — фіксована точка шару $\Pi_{(0,T]}$ і

$$\psi(\xi) := \overline{Z(t,x;0,\xi)}\Phi_1(0,\xi), \quad \xi \in \mathbb{R}^n. \tag{6.8}$$

З оцінки

$$|\psi(\xi)| \leq Ct^{-M}E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\Phi_1(t,x), \quad \xi \in \mathbb{R}^n, \tag{6.9}$$

яка одержується за допомогою нерівностей (1.7) і (2.5), випливає, що $\psi \in L_{p'}(\mathbb{R}^n)$. Тому на підставі рівності (6.7) маємо

$$\lim_{r\to\infty}\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi)\Phi_1(0,\xi)v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi$$
$$= \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi(\xi)\,d\xi. \quad (6.10)$$

Припустимо, що $1/\nu(r) \le t/2$, $r \ge 1$. Згідно з формулою (5.9)

$$v(t,x) = \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;1/\nu(r),\xi)v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi. \quad (6.11)$$

На підставі цієї рівності маємо

$$v(t,x) - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi(\xi)\,d\xi$$
$$= \int\limits_{\mathbb{R}^n} \Delta_h^0 Z(t,x;h,\xi)|_{h=1/\nu(r)} v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi$$
$$+ \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)(1-\Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi)\Phi_1(0,\xi))v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi$$
$$+ \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi)\Phi_1(0,\xi)v(1/\nu(r),\xi)\,d\xi$$
$$- \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\varphi(\xi)\,d\xi\Bigg) =: \sum_{j=1}^{3} K_j^{(r)}, \quad r \ge 1. \quad (6.12)$$

Щоб одержати зображення (6.2), досить довести, що для $j \in \{1,2,3\}$

$$\lim_{r\to\infty} K_j^{(r)} = 0. \quad (6.13)$$

З (6.10) випливає (6.13) для $j = 3$. Доведемо (6.13) для $j = 2$. За допомогою нерівності Гельдера та умови (6.1_p) маємо

$$|K_2^{(r)}| \le \|v(1/\nu(r),\,\cdot\,)\|_p^{\vec{k}(1/\nu(r),\vec{a})} \Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} F_r(\xi)\,d\xi\Bigg)^{1/p'}$$
$$\le C\Bigg(\int\limits_{\mathbb{R}^n} F_r(\xi)\,d\xi\Bigg)^{1/p'}, \quad (6.14)$$

де

$$F_r(\xi) := |Z(t,x;0,\xi)|^{p'}|\Phi_1(1/\nu(r),\xi) - \Phi_1(0,\xi)|^{p'}, \quad \xi \in \mathbb{R}^n, \quad r \ge 1.$$

Вивчимо властивості функцій F_r, $r \geq 1$. З оцінки (1.7) і нерівності (2.5) випливають нерівності

$$\begin{aligned}(F_r(\Xi))^{1/p'} &\leq Ct^{-M}E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\\ &\quad\times \big(E_{c_0}(t,x;0,\xi)\Psi_1(1/\nu(r),\xi) + E_{c_0}(t,x;0,\xi)\Phi_1(0,\xi)\big)\\ &\leq Ct^{-M}E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\bigg(\exp\bigg\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t,l_s(1/\nu(r)))|X_s(t)|^2\\ &\qquad + \Phi_1(t,x)\bigg\}\bigg).\end{aligned}$$

Тут $r \geq r_0$, де r_0 взято так, щоб $t < H(1/\nu(r_0))$. Оскільки для будь-яких $r \geq r_0$ і $s \in \{1,2,3\}$

$$k_s(t,l_s(1/\nu(r))) \leq k_s(t,l_s(1/\nu(r_0))),$$

то

$$\begin{aligned}&(F_r(\Xi))^{1/p'} \leq Ct^{-M}E_{c-c_0}(t,x;0,\xi)\\ &\times\bigg(\exp\bigg\{\sum_{s=1}^{3} k_s(t,l_s(1/\nu(r_0)))|X_s(t)|^2\bigg\}+\Phi_1(t,x)\bigg), \quad \xi\in\mathbb{R}^n,\ r\geq r_0,\end{aligned}$$

звідки випливає існування у послідовності $\{F_r, r \geq r_0\}$ інтегровної мажоранти. А оскільки для кожного $\xi \in \mathbb{R}^n$ $\lim_{r\to\infty} F_r(\xi) = 0$, то на підставі теореми Лебега про мажорантну збіжність

$$\lim_{r\to\infty}\int\limits_{\mathbb{R}^n} F_r(\xi)\,d\xi = 0.$$

Звідси з урахуванням (6.14) одержуємо (6.13) для $j = 2$.

Рівність (6.13) для $j = 1$ випливає із співвідношення (5.15) для $s = 1$, оскільки $K_1^{(r)} = J_1^{(h)}|_{h=1/\nu(r)}$.

Розглянемо випадок $p = 1$. З умови (6.1_1) випливає, що послідовність (6.4) обмежена в просторі $L_1(\mathbb{R}^n)$. Цей простір не є спряженим до жодного іншого банахового простору, але він вкладається в простір $M(\mathbb{R}^n)$ всіх узагальнених мір $\mu : \mathcal{B} \to \mathbb{C}$, які мають скінченну повну варіацію $|\mu|(\mathbb{R}^n)$. Якщо для μ ввести норму за формулою $\|\mu\| := |\mu|(\mathbb{R}^n)$, то $M(\mathbb{R}^n)$ стає банаховим простором. Цей простір ізометричний простору, спряженому до простору $C_0(\mathbb{R}^n)$ усіх комплекснозначних неперервних функцій на $\mathbb{R}^n$, які прямують до нуля на нескінченності, з рівномірною нормою. З обмеженості в $L_1(\mathbb{R}^n)$ послідовності (6.4) випливає обмеженість відповідної послідовності узагальнених мір в $M(\mathbb{R}^n)$ і, звідси, слабка компактність останньої. Тому існують такі підпослідовність (6.5) та узагальнена міра $\mu \in M^{\vec{a}}$, що для будь-якої функції $\psi \in C_0(\mathbb{R}^n)$ справджується рівність

$$\lim_{r\to\infty} \int\limits_{\mathbb{R}^n} \overline{\psi(\xi)} \Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi) v(1/\nu(r),\xi)\, d\xi = \int\limits_{\mathbb{R}^n} \overline{\psi(\xi)} \Phi_{-1}(0,\xi) d\mu(\xi). \quad (6.15)$$

З оцінки (6.9) випливає, що функція (6.8) належить до простору $C_0(\mathbb{R}^n)$ для будь-якої фіксованої точки $(t,x) \in \Pi_{(0,T]}$. Тому на підставі (6.15) одержуємо, що

$$\lim_{r\to\infty} \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi) \Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi) \Phi_1(0,\xi) v(1/\nu(r),\xi)\, d\xi = \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\, d\mu(\xi). \quad (6.16)$$

Подальші міркування такі самі, як у випадку $p > 1$. За допомогою формули (6.11) записуємо рівність

$$u(t,x) - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\, d\mu(\xi) = K_1^{(r)} + K_2^{(r)} + \tilde{K}_3^{(r)}, \quad (6.17)$$

де $K_1^{(r)}$ і $K_2^{(r)}$ ті самі, що й в (6.12), а

$$\tilde{K}_3^{(r)} := \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi) \Phi_{-1}(1/\nu(r),\xi) \Phi_1(0,\xi) v(1/\nu(r),\xi)\, d\xi - \int\limits_{\mathbb{R}^n} Z(t,x;0,\xi)\, d\mu(\xi).$$

Враховуючи рівності (6.13) для $j \in \{1,2\}$ і те, що на підставі (6.16) $\lim_{r\to\infty} \tilde{K}_3^{(r)} = 0$, з (6.17) випливає потрібне зображення (6.3).

Отже, доведено існування функції $\varphi \in L_p^{\vec{a}}$ при $p \in (1,\infty]$ та узагальненої міри $\mu \in M^{\vec{a}}$ при $p = 1$ таких, що заданий розв'язок v, який задовольняє умову (6.1_p), є інтегралом Пуассона відповідно функції φ або узагальненої міри μ. Єдиність φ і μ випливає з теореми 2.1. $\square$

Література

[1] S. D. Eidelman, S. D. Ivasyshen, A. N. Kochubei, *Analytic methods in the theory of differential and pseudo-differential equations of parabolic type* // Operator Theory: Adv. and Appl., **152** (2004), 390 p.

[2] E. Lanconelli, S. Polidoro, *On a class hypoelliptic evolution operators* // Rend. Sem. Mat. Univ. Pol. Torino, **52** (1994), N 1, 29–63.

[3] S. Polidoro, *On a class of ultraparabolic operators of Kolmogorov–Fokker–Planck type* // Le Matematiche, **49** (1994), N 1, 53–105.

[4] S. Polidoro, *Uniqueness and representation theorems for solutions of Kolmogorov–Fokker–Planck equations* // Rend. Mat. Appl., (7) **15** (1995), N 4, 535–560.

[5] S. Polidoro, *A global lower bound for the fundamental solution of Kolmogorov–Fokker–Planck equations* // Arch. Rational Mech. Anal., **137** (1997), N 4, 321–340.

[6] S. Polidoro, M. A. Ragusa, *Sobolev–Morrey spaces related to an ultraparabolic equation* // Manuscripta Math., **96** (1998), 371–392.

[7] M. Manfredini, S. Polidoro, *Interior regularity for weak solutions of ultraparabolic equations in divergence form with discontinuous coefficients* // Boll. Un. Mat. Ital., (8) **1-B** (1998), 651–675.

[8] M. A. Ragusa, *On weak solutions of ultraparabolic equations* // Nonlinear Analysis, **47** (2001), 503–511.

[9] G. Citti, F. Pascucci, S. Polidoro, *On the regularity of solutions to a nonlinear ultraparabolic equations arising in mathematical finance* // Differential and Integral Equations, **14** (2001), N 6, 701–738.

[10] S. Polidoro, *On the regularity of solutions to a nonlinear ultraparabolic equation arising in mathematical finance* // Proceedings of the III-rd World Congress of Nonlinear Analysis. Nonlinear Analysis: Series A Theory, Methods and Applications, 47/1 (2001), 491–502.

[11] S. Polidoro, M. A. Ragusa, *Hölder regularity for solutions of an ultraparabolic equations in divergence form* // Potential Analysis, **14** (2001), 341–350.

[12] A. Pascucci, S. Polidoro, *A Gaussian upper bound for the fundamental solutions of a class of ultraparabolic equations* // J. Math. Anal. Appl., **282** (2003), N 1, 396–409.

[13] A. Pascucci, *Helder regularity for a Kolmogorov equation* // Trans. Amer. Math. Soc., **355** (2003), 901–924.

[14] A. Pascucci, S. Polidoro, *The Moser's iterative method for a class of ultraparabolic equations* // Commun. Contemp. Math., **6** (2004), N 3, 395–417.

[15] M. Di Francesco, A. Pascucci, *On the complete model with stochastic volatility by Hobson and Rogers* // Proc. R. Soc. Lond. A., **460** (2004), 3327–3338.

[16] A. Pascucci, *Kolmogorov equations in physics and in finance* // Progress in Nonlinear Differential Equations and Their Applications. Basel: Birkhäuser, **63** (2005), 313–324.

[17] M. Di Francesco, A. Pascucci, *On a class of degenerate parabolic equations of Kolmogorov type* // AMRX Appl. Math. Res. Express, (2005), N 3, 77–116.

[18] M. Di Francesco, S. Polidoro, *Schauder estimates, Harnack inequality and Gaussian lower bound for Kolmogorov type operators in non-divergence form* // Advances in Differential Equations, **11** (2006), 1261–1320.

[19] M. Di Francesco, P. Foschi, A. Pascucci, *Analysis of an uncertain volatility model* // Journal of Applied Mathematics and Decision Sciences (2006), Article ID 15609, 17 p.

[20] P. Foschi, A. Pascucci, *Kolmogorov equations arising in finance: direct and inverse problems* // Lecture Notes of Seminario Interdisciplinare di Matematica. Università degli Studi della Basilicata, **VI** (2007), 145–156.

[21] M. Di Francesco, A. Pascucci, *A continuous dependence result for ultraparabolic equations in option pricing* // J. Math. Anal. Appl., **336** (2007), 1026–1041.

[22] С. Д. Івасишен, В. В. Лаюк, *Задача Коші для деяких вироджених параболічних рівнянь типу Колмогорова* // Мат. методи та фіз.-мех. поля, **50** (2007), N 3, 56–65.

Відомості про авторів

Степан Дмитрович Івасишен
Національний технічний
університет України
"Київський політехнічний інститут",
пр. Перемоги, 37,
03056 Київ,
Україна
E-Mail: ivasyshen_sd@mail.ru

Василь Васильович Лаюк
Чернівецька філія Інституту
прикладних проблем механіки
і математики ім. Я. С. Підстригача
НАН України,
вул. Головна, 28, кв. 2,
58000 Чернівці,
Україна
E-Mail: vlayuk@gmail.com